

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ҲУҚУҚ
СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИ

ИШ ҲАҚИ, ПЕНСИЯЛАР, СТИПЕНДИЯЛАР ВА ИЖТИМОЙ НАФАҚАЛАР МИҚДОРНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика аҳолисининг даромадлари ва турмуш шароитини янада муқамиллаштириш, фуқароларга ижтимоий мададни кучайтириш мақсадида:

1. 2011 йилнинг 1 августидан бошлаб бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, пенсиялар ҳамда ижтимоий нафақалар, стипендиялар миқдори ўрта ҳисобда 1,15 баравар оширилсин.

2. 2011 йилнинг 1 августидан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан энг кам:

иш ҳақи – ойига 57 200 сўм;

ёшга доир пенсиялар – ойига 111 875 сўм;

ягона тариф сеткаси бўйича бошланғич (нулинчи) разряд – ойига 57 200 сўм;

болалиқдан ногиронларга бериладиган нафақа – ойига 111 875 сўм;

зарур иш стажига эга бўлмаган кекса ёшдаги ва меҳнатга лаёқатсиз фуқароларга бериладиган нафақа ойига 68 645 сўм миқдоридан белгилансин.

3. Белгилаб қўйилсинки, иш ҳақига қўшиладиган устама ва қўшимча ҳақларнинг барча турлари, шунингдек, пенсиялар, икки ёшгача бўлган болаларни тарбиялаётган оналарга, болалиқ оилаларга бериладиган нафақалар ҳамда энг кам иш ҳақига нисбатан белгиланган компенсация ва бошқа тўловлар 2011 йилнинг 1 августидан бошлаб мазкур Фармонда белгиланган энг кам иш ҳақи миқдоридан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

4. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳоли ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги вазирликлари, идоралари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, бюджетдан молияланадиган ташкилот ҳамда муассасалар билан биргаликда пенсиялар, нафақалар, стипендиялар ҳамда бюджет муассасалари ва таш-

килотлари ходимларининг лавозим маошлари миқдорини мазкур Фармон қоидаларидан келиб чиққан ҳолда ўз вақтида қайта ҳисоблаб чиқишни таъминласин.

5. Бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, пенсиялар, нафақалар ва стипендияларнинг оширилиши билан боғлиқ сарф-харажатлар республика Давлат бюджети ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси маблағлари ҳисобидан амалга оширилсин.

Хўжалик ҳисобидаги корхона ва ташкилотлар 2011 йилнинг 1 августидан бошлаб мазкур Фармонда белгиланган энг кам иш ҳақи мувофиқ, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва меҳнат сарфини камайтириш ҳисобига иш ҳақи миқдорини оширсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 15 ноябрдаги ПФ-4253-сонли Фармони (7-банди истисно қилинган ҳолда) 2011 йилнинг 1 августидан бошлаб ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

7. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги Молия вазирлиги билан биргаликда бир ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

8. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
2011 йил 7 июль.

ТАЪЛИМ ТИЗИМИ: АХБОРОТЛАШТИРИШГА ЭЪТИБОР

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари қўмитасининг кенгайтирилган йиғилишида «Ахборотлаштириш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг Халқ таълими вазирлиги ва Ўрта махсус касб-ҳунар таълими маркази тизимларида ижро этилиши юзасидан ўтказилган назорат-таҳлил якунлари муҳокама этилди.

Мамлакатимизда мустақиллик йилларида таълим тизимига замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш ишлари изчил амалга оширилмоқда. Шу туфайли биргина 2010 йилда мактаблар, касб-ҳунар коллежлари ва лицейларда 2 минг 300 тадан зиёд компьютер техникаси ва мультимедиа ускунаси ўрнатилди.

Халқ таълими вазирлиги ва Ўрта махсус касб-ҳунар таълими маркази тизимларида Қонуннинг ижросини таъминлаш мақсадида ахборот ресурслари, ахборот технологиялари ва ахборот тизимларини ривожлантириш ҳамда уларни таълим жараёнига татбиқ этиш ва такомиллаштиришга қаратилган бир қатор ижобий ишлар амалга оширилган. Жумладан, ўқув жараёнига кенг форматли коммуникация тармоқлари ва Интернет технологияларини жорий қилиш мақсадида «Электрон таълим» миллий тармоғини барпо этиш, мамлакатимизнинг барча таълим

муассасаларини ягона компьютер ахборот тармоғига улашни таъминлаш юзасидан муайян саъй-ҳаракатлар амалга оширилмоқда.

Таълим муассасаларини компьютерлар техникаси билан таъминлаш даражаси ҳам ўсиб бормоқда. Биргина 2010 йилда 560 та етакчи кластер мактаблари қиймати 6 миллион АҚШ долларилек 13 минг 500 та компьютер техникаси билан таъминланган, 750 дан зиёд қишлоқ мактаблари замонавий ўқув лаборатория ускуналари ва мультимедиа воситалари билан жиҳозланган. 12 мингдан ортиқ таълим муассасалари 25 мингдан зиёд ўқув материаллари ва ресурсларидан иборат бўлган

2-бетда

Қонунчиликдаги янгиликлар

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

Мазкур ва бошқа ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан www.norma.uz сайтида эркин қириладиган «Қонунчиликдаги янгиликлар» рукнида танишиб чиқишингиз мумкин.

БОЖХОНА БОЖЛАРИНИНГ ЯНГИ СТАВКАЛАРИ

Президентнинг 2011 йил 28 июндаги «Товарлар импортини божхона-тариф жиҳатдан бошқаришни такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» ПҚ-1560-сон қарори билан 2011 йил 1 августдан бошлаб айрим озиқ-овқат турлари (парранда гўшти, колбаса, пишлоқ ва творог, ширин қилувчи қўшимчалар қўшилган нон-булка маҳсулотлари ва бошқалар), лампалар (чўғланувчи ва газ разрядли) ва бошқа товарларга импорт божхона божларининг янги ставкалари белгила-нади.

Белгиланишича, 2011 йилнинг 1 июлига қадар «вақтинчалик сақлаш» божхона режимида жойлаштирилган товарларни 2011 йилнинг 1 октябргача эркин муомалага чиқаришда Президентнинг 2009 йил 5 августдаги «Ташқи иқтисодий фаолиятни тартибга солиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» ПҚ-1169-сон қарори билан тасдиқланган ставкалар қўлланади. Бироқ 2011 йилнинг 1

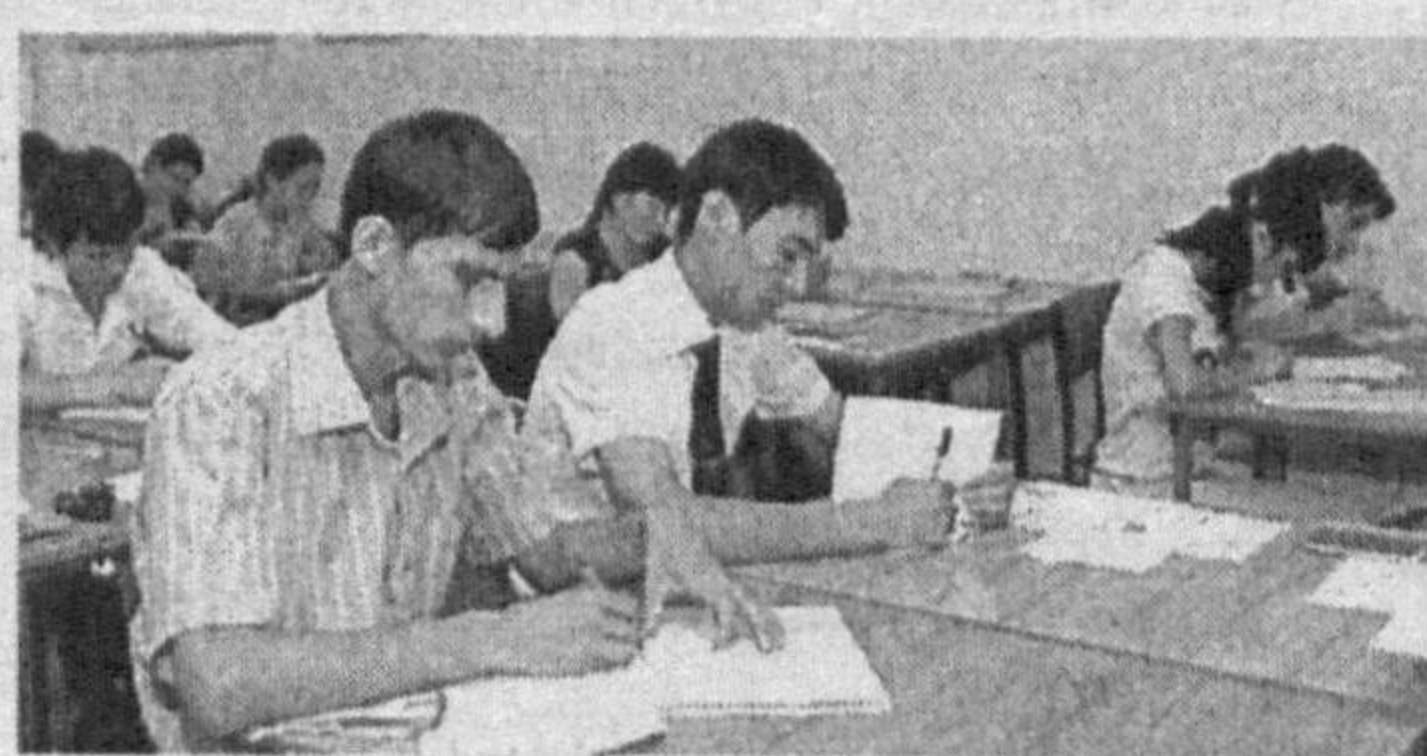
октябрдан бошлаб «вақтинчалик сақлаш» режимидан эркин муомалага чиқариладиган мазкур товарларга ҳам ушбу қарор билан тасдиқланган импорт божхона божлари қўлланилади.

ДБҚга олиб қириладиган товарларнинг божхона расмийлаштируви бўйича ўрнатилган тартибга қатъий риоя этилишини таъминлаш ва уларнинг қонунга хилоф равишда олиб қирилишига йўл қўйилмаслиги ва божхона тўловлари тўғри ҳисобланиши устидан таъсирчан назорат ўрнатиш топширилди.

ҚАНЧА КИШИ ЎҚИШГА КИРАДИ?

Президентнинг 2011 йил 4 июлдаги «2011/2012 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига қабул тўғрисида» ПҚ-1564-сон қарори билан бакалаврларни (шу жумладан махсус сиртки бўлимларда) ҳамда магистрларни тайёрлаш учун 2011/2012 йилга қабул квоталари белгиланди ва қабул бўйича давлат комиссиясининг янгиланган таркиби тасдиқланди.

Республика олий ўқув юртлари 62 минг,

нафардан зиёд талабаларни қабул қилади (ўтган йили ҳам амалда шунча талаба қабул қилинган), улардан 56 607 нафари (шу жумладан давлат грантлари бўйича – 19 560 киши, тўлов-контракт асосида – 37 047 киши) бакалавриятга қабул қилинади. Магистратуралар учун квота 5 880 кишини (1 566 киши – давлат грантлари бўйича ва 4 314 киши – тўлов-контракт асосида) ташкил қилади.

Тошкент кимё-технология институтининг Қўнғирот бўлими бакалавриати сиртки бўлимига қабул квотаси давлат грантлари бўйича 65 кишини ташкил қилади. Тошкент ахборот технологиялари университетининг бакалавриати сиртки бўлимига 50 та талаба (15 киши – давлат грантлари бўйича, 35 киши – тўлов-контракт асосида) қабул қилиниши мўлжалланган.

Ҳужжат билан 2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизация қилиш ва мутахас-

сисларни тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш дастурига мувофиқ келувчи Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг янги классификатори тасдиқланди. Бир-бирига боғлиқ фанларни бирлаштириш ҳамда иқтисодий тармоқлари ва ижтимоий соҳада талабгир бўлмаган фанларни чиқариб ташлаш ҳисобига бакалаврият ўқув йўналишлари сони 228 дан 165 га ҳамда магистратура мутахассисликлари сони 1 200 дан 447 тагача қисқартирилди.

ДАВЛАТ БОЖИ КАМАЙТИРИЛДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 27 июндаги 190-сон қарори билан «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» давлат дастурини бажариш юзасидан ҳукуматнинг айрим қарорларига ўзгартиришлар киритилди.

Уларга биноан Улгуржи савдо корхоналари уюшмаси таркибига қирадиган ҳудудий базаларни адлия органлари томонидан давлат рўйхатидан ўтказганлик учун давлат божи став-

2-бетда

УШБУ
СОҒДА

1-бет

Таълим тизимида
ахборотлаштириш: сифат ва сон

\$1 = 1716,82 сўм

3-бет

Корхона қандай
туғатилади?

€1 = 2454,12 сўм

4-бет

Ишлаётган
пензионердан савол

£1 = 2760,47 сўм

5-бет

НКМ, терминал ва савдо
қоидаларига доир

¥10 = 212,71 сўм

ТАЪЛИМ ТИЗИМИ: АХБОРОТЛАШТИРИШГА ЭЪТИБОР

1-бетда «ZiyoNET» таълим порталига уланган бўлиб, 2009-2010 йилларда ушбу тармоққа 100 дан ортиқ ўқув адабиёти ва дастурлари, «Касб маҳорати» ва «Касб-хунар таълими» каби журналлар жойлаштирилган.

Шу билан бирга депутатлар мазкур Қонуннинг ижросини таъминлаш борасида маълум камчиликлар ва фойдаланилмаган имкониятлар ҳам мавжуд эканлигини таъкидлаб ўтишди.

Хусусан, Вазирлик ҳамда Марказ тизимида идоровий ахборот тизимларини яратиш ва ривожлантириш ишлари, ахборот ресурслари ва ахборот тизимларини муҳофаза қилиш ишлари Қонун талабларига тўлиқ жавоб бермайди. ZiyoNet таълим тармоғида яратилаётган таълимга оид ахборот ресурсларининг сони ва сифати бугунги кун талаби даражасида эмас. Ахборотлаштириш воситаларини сертификатлаш ва стандартизациядан ўтказиш соҳасида ўз ечимини топмаган муаммолар мавжуд. Бир қатор таълим муассасаларида ахборот ресурсларини шакллантириш, ахборот тизимларини яратиш тартиби ва ахборот тизимларининг тармоқлараро уланиш тартиби ишлаб чиқилмаган. Ўрганилган субъектлар томонидан давлат ахборот ресурсларини ишлаб чиқиш ишлари суст кетмоқда.

Шунингдек йиғилишда, ахборот ҳуқуқронлиги даври бўлган бугунги глобаллашув жараёнларида Интернет тизими турли давлатлар ва минтақалар ўртасидаги чегараларни очиб бериб, ўзаро ҳамкорлик ва интеграция ривожига катта ҳисса қўшаётган бир вақтда айрим гаразли кучлар бу имкониятлардан ўзларининг мақсадлари йўлида мафкуравий қурол сифатида фойдаланаётганини эътибордан четда қолдирмаслик, айниқса Интернет тармоғидан фойдаланувчиларнинг аксарияти ёш авлод вакиллари эканини эътиборга олиб, уларни турли хил кўринишдаги маънавий таҳдидлардан асраш масъулиятини янада чуқурроқ ҳис этиш лозимлиги таъкидланди. Бу борада ёшларимизни Интернет тармоғидан билим ва маънавиятни ошириш учун фойдаланишга ўргатиш маънавий-маърифий ва тарғибот ишларимизнинг асосий шартини мезони бўлиши даркор.

Йиғилиш давомида сиёсий партияларнинг парламентдаги фракциялари аъзолари ўзларининг сайловолди платформалари ва ҳаракат дастурларидан келиб чиқиб, муҳокама этилаётган масалаларга доир ўзларининг фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Кўрилган масалалар юзасидан Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ва Ўрта махсус касб-хунар таълими маркази тизимларида «Ахборотлаштириш тўғрисида»ги Қонун талабларини сўзсиз бажаришга ҳамда мамлакатимизда демократик ислохотларни чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепциясига киритилган қонунларни такомиллаштиришга қаратилган тавсиялар ишлаб чиқилиб, Қўмитанинг тегишли қарори қабул қилинди.

Ўз мухбиримиз.

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

1-бетда каси энди 4 ЭКИХ микдорида белгиланди.

Туман (шаҳар) ҳокимликлари ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекцияларида юридик шахсларни ва юридик шахс бўлмаган яққа тартибдаги тадбиркорларни давлат рўйхатидан ўтказганлик учун, шунингдек тижорат фаолияти учун мўлжалланган товарларни олиб келувчи яққа тартибдаги тадбиркорларни давлат солиқ органларида давлат рўйхатидан ўтказганлик учун давлат божи ставкаси 1 ЭКИХга-ча қамайтирилди (бундан олдин – 2 ЭКИХ).

Адлия вазирлиги эндиликда Тошкент шаҳрида ташкил этиладиган солиқ маслаҳатчилари ташкилотларини ҳам уларни солиқ ва статистика органларида ҳисобга қўйиш билан бир вақтда давлат рўйхатидан ўтказди.

ЎҚИШ УЧУН – ЯПОНИЯГА

Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 29 июндаги 192-сон қарори билан Ўзбекистон Республикаси вакилларининг Япония етакчи университетлари магистратурасида Япония ҳукуматининг 202 млн япон иенаси микдоридаги грантлари бўйича ўқишни ташкил этиш тўғрисидаги Япония ҳукуматининг таклифи қабул қилинди. Номзодларни Япония Халқаро ҳамкорлик агентлиги, Япония Халқаро ҳамкорлик маркази, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги танлаб олади. ОЎМТВ ва ТИАИСВ мазкур лойиҳани амалга ошириш доирасида грантларни олиш ва уларга хизмат кўрсатиш учун Япония томони билан келишган ҳолда барча тартиб-қоидаларни расмийлаштириши керак. ТИФ МБга грантларга ҳисоб-китоб хизмати кўрсатиш, Марказий банкка эса грантларга ҳисоб-китоб хизмати кўрсатиш юзасидан Япония томоғига Олий таълим муассасаларини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан молияланадиган воситачилик харажатларини тўлаш учун уларни эркин алмаштириладиган валютага конвертациялашни таъминлаш топширилди.

МИКРОКРЕДИТ ТАШКИЛОТЛАРИ УЧУН ЯНГИ ҲИСОБВАРАҚЛАР

Марказий банк бошқарувининг қарори (АВ томонидан 2011 йил 24 июнда 1639-1-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Микрокредит ташкилотларида бухгалтерия ҳисоби ҳисобварақлари режасига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. У қуйидаги янги ҳисобварақлар билан тўлдирилди: 16100, 16102, 16104-«Бош офис ва (ёки) унинг филиалларидан олинган маблағлар»; 19927-«Чет эл валютаси курси ўзгариши натижасида мuddати кечиктирилган харажатлар»; 22200, 22203, 22205-«Бош офис ва (ёки) унинг филиалларига тўланадиган маблағлар».

Ҳужжат билан бошқа ўзгартириш ва қўшимчалар ҳам киритилди.

2011 йил 4 июлдан кучга кирди.

ЁШЛАРГА ИПОТЕКА КРЕДИТЛАРИ

Марказий банк бошқарувининг қарори (АВ томонидан 2011 йил 28 июнда 1835-1-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Аҳолининг кенг қатлами, шу жумладан, ёш оилалар учун қурилган ёки реконструкция

қилинган уй-жойларни харид қилиш учун ипотека кредитлари бериш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритилди.

Уларга биноан Ипотека кредити беришни қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари ҳисобидан энг кам кредит микдори берилиши ҳақидаги меъёр чиқариб ташланди. Ёш оилаларга ипотека кредитлари энди фақат банкнинг ўз маблағлари ва бошқа жалб қилинган маблағлар ҳисобидан ажратилади (олдин шунингдек Ипотека кредити беришни қўллаб-қувватлаш жамғармаси маблағлари ҳисобидан ҳам ажратиларди).

2011 йил 8 июлдан кучга кирди.

АВТОВОКЗАЛГА СКАНЕР ОРҚАЛИ КИРИЛАДИ

Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорт агентлиги бошлигининг буйруғи (АВ томонидан 2011 йил 28 июнда 1305-2-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан йўловчилар автовокзаллари, автостанциялари тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Низомга «перрон», «перрон назоратчиси» ва «йўловчиларнинг бир вақтдаги сифими» тушунчалари киритилди. Энди йўловчилар хавфсизлигини таъминлаш учун кузатув ускуналари билан жиҳозланган хоналарга нафақат катта ва йирик автовокзаллар эга бўлади. Бундан ташқари, кутиш заллари, чипта кассалари ва автовокзаллар ҳамда автостанцияларнинг йўловчилар йиғилиб турадиган бошқа жойларида видеокузатув камералари ўрнатилади, кириш жойларида йўловчилар ва улар юкларини текшириш учун турфун металл детекторлар билан жиҳозланган текшириш постлари ўрнатилади.

2011 йил 8 июлдан кучга кирди.

ЙЎЛОВЧИЛАР ВА БАГАЖНИ ТАШИШ ЯНГИЛИКЛАРИ

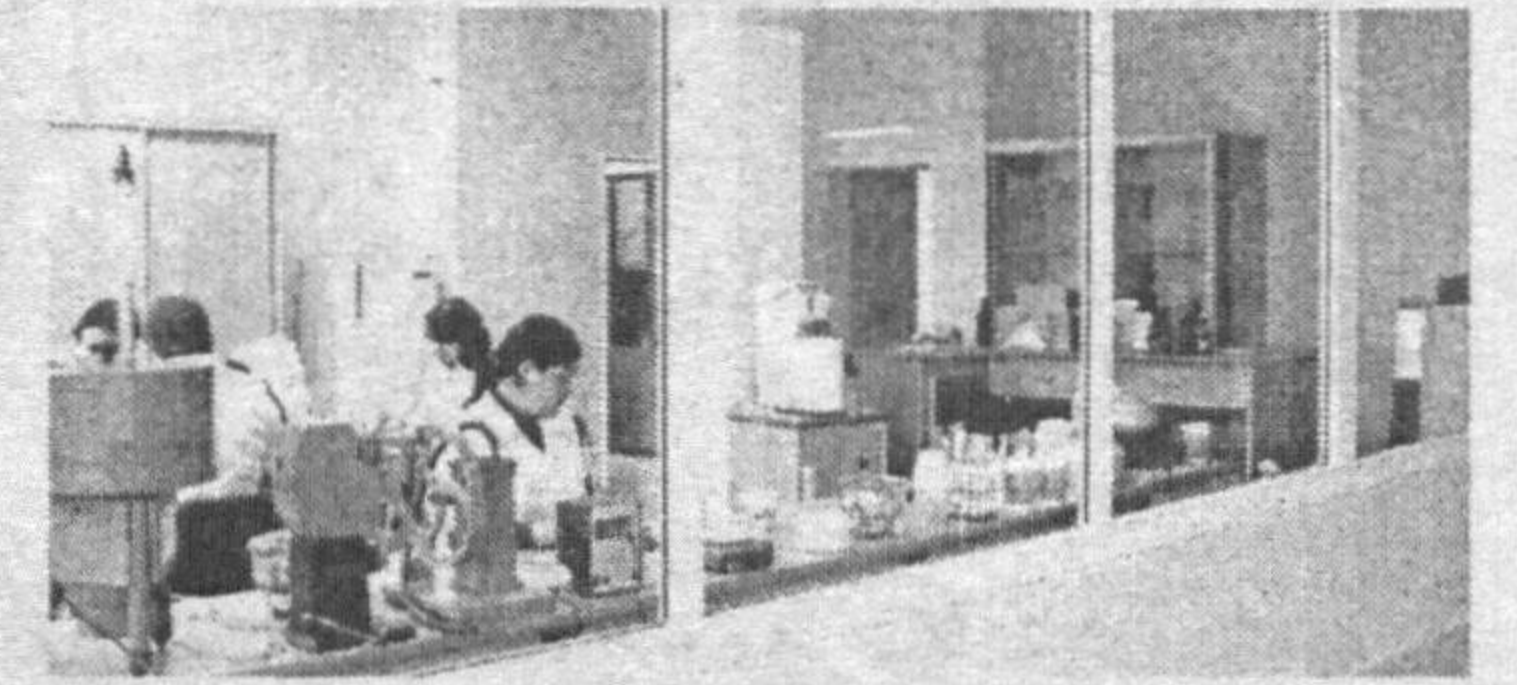
Парвозлар хавфсизлигини назорат қилиш давлат инспекцияси бошлигининг буйруғи (АВ томонидан 2011 йил 29 июнда 2238-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Ҳаво транспортда йўловчи ва багаж ташиш қоидалари тасдиқланди. Улар билан жойларни олдиндан банд қилиш (телефон, Интернет тармоғи, электрон почта орқали ёки бошқа алоқа воситалари билан), парвозлар жадвалини тасдиқлаш, йўловчилар ва багажни рўйхатдан ўтказиш таомили, йўловчиларни ташиш (йўловчининг қозғоёки электрон чиптасини расмийлаштириш, ташиш шартномасини ўзгартириш, йўловчилар имтиёзлари, алоҳида тоифадаги йўловчиларни ташиш), юкларни ташиш (уни қабул қилиш ва топшириш, ташилиши ман этилган ёки чекланган нарсаларни аниқлаш), давлат назоратининг амалга оширилиши, жавобгарлик масалалари ва бошқалар тартибга солинган.

2011 йил 9 июлдан кучга кирди.

ХАТАРСИЗ МЕҲНАТ УЧУН

Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг буйруғи (АВ томонидан 2011 йил 29 июнда 2239-сон билан

2011 йил 24 июндан 4 июлгача бўлган даврда қабул қилинган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қисқача шарҳларини «Норма» МЧЖ юрисконсулти Абдурахмон БАХТИЕВ тайёрлади.

рўйхатдан ўтказилган) билан Бактерияли ва вирусли препаратлар ишлаб чиқариш ходимлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари тасдиқланди. 2011 йил 9 июлдан кучга кирди.

Электр энергетикада назорат бўйича давлат инспекцияси бошлигининг буйруғи (АВ томонидан 2011 йил 29 июнда 1178-2-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Энергетик ишлаб чиқариш қўйиш ларида ходимлар билан ишлашни ташкил этиш қоидаларига киритилган ўзгартиришларга биноан «Саноатгеоконтехназорат» давлат инспекцияси ҳамда «Ўздавэнергоназорат» инспекциясининг номлари амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқлаштирилди.

2011 йил 9 июлдан кучга кирди.

АВТОТРАНСПОРТ ВА НОТАРИУСНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ

АВ, ИИВнинг қарори (АВ томонидан 2011 йил 29 июнда 1589-1-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Автомобил транспорт воситаларини хатлаш, бошқа шахсга беришни тақиқлаш ва тақиқни олиб ташлаш, шунингдек автомобил транспорт воситаларини хатлаш ва бошқа шахсга беришни тақиқлаш тўғрисидаги маълумотларнинг ҳужжатлаштирилган банкнинг аккредитация тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритилди. Олдин мавжуд бўлган хусусий нотариал идоралар фаолияти билан боғлиқ меъёрлар Низомдан чиқариб ташланди. Эндиликда автомобил транспорт воситаларини гаровга қўйишни назарда тутувчи гаров шартномасини тасдиқлаш билан бир вақтда нотариус гаровга қўйилган автомобил транспорт воситасини бошқа шахсга беришни тақиқлайди ва автомобил транспорт воситасининг мулкдори яшайдиган (жойлашган) жойдаги маълумотлар банкни юритадиган нотариал идорага хабарнома юборади (куррьер ёки буюртма хат орқали), шунингдек тегишли ЙХХДХ органини бу ҳақда ёзма равишда хабардор қилади.

Бошқа шахсга бериш тақиқланган ва тақиқ олиб ташланган автомобил транспорт воситалари ҳақидаги маълумотлар банкни юритувчи давлат нотариал идоралари рўйхати (1-илова), Автомобил транспорт воситаларини давлат рўйхатидан ўтказувчи ЙХХДХ органлари рўйхати (2-илова) ҳамда автомобил транспорт воситаси бошқа шахсга берилгани ёки хатлангани ҳақидаги сўровнома хат намунаси (6-илова) янги тахрирда баён қилинган. Хусусий нотариуслар учун бошқа шахсга беришни тақиқлаш зарурати ҳақидаги хат намунаси чиқариб ташланди.

2011 йил 9 июлдан кучга кирди.

✓ ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

– ЎзР Президентининг «Иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва ижтимоий нафақалар микдорини ошириш тўғрисида»ги Фармони

– Таълим тизими: ахборотлаштиришга эътибор

– Янги ҳужжатларни тақдим этамиз

1-2-бетлар

✓ БЕВОСИТА МУЛОҚОТ

– Тузатилганига ишонилсин

– Текширув учун беш йил

– Пенсиялар ишлаётган ҳисобланади

– Бола учун нафақа – пенсионерга

3-4-бетлар

✓ ХЎЖАЛИК ҲУҚУҚИ

– Хонадонларга НКМ билан

– Яқкабошчилик асосидаги битим

– Фақат терминал орқали

– Икки фирмада битта Нексия

– Захираланган лимитдан нақд пул берилмайди

– Хорижда савдо уйи очмоқчиман

5-6-бетлар

✓ топ

7-8-бетлар

МДҲ ВА БОЛТИҚБЎЙИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРИНИНГ АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ

Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро		Россия рубли	
		бирлиги	курс	бирлиги	курс	бирлиги	курс
Озарбайжон	7.07.2011	1	0,787	1	1,1275	1	0,0281
Арманистон	7.07.2011	1	369,78	1	529,16	1	13,20
Беларусь	8.07.2011	1	4973,00	1	7105,42	1	177,7
Грузия	7.07.2011	1	1,6688	1	2,3929	1	5,9834
Қозғистон	6.07.2011	1	145,71	1	210,99	1	5,23
Қирғизистон	7.07.2011	1	45,28	1	65,8167	1	1,6266
Латвия	8.07.2011	1	0,491	1	0,702804	1	0,0175
Литва	8.07.2011	1	2,4075	1	3,4528	10	8,6047
Молдова	7.07.2011	1	11,4692	1	16,4433	1	0,4099
Тоҷикистон	7.07.2011	1	4,6736	1	6,7567	1	0,1684
Ўзбекистон	5.07.2011	1	1716,82	1	2454,12	1	61,64
Украина	7.07.2011	100	797,15	100	1141,3594	10	2,8581
Эстония	31.12.2010	1	11,7107	1	15,6466	1	0,383246

Манба: www.prime-tass.ru

Эълон

**БЕВОСИТА МУЛОҚОТ
ЎРНАТИЛДИ**

Солиқ солиш ва бухгалтерия масалалари юзасидан саволларингизга телефон орқали жавоб берамиз.

Соат 10.00 дан 12.00 гача

Телефон:
200-00-59

уяли телефондан +99871
стационар телефондан 8371

Хизматлар бепул

ТУЗАТИЛГАНИГА ИШОНИЛСИН

? Ходима турмушга чиқди. Унинг меҳнат дафтарчаси титул варағидаги аввалги фамилиясини турмушга чиққанидан кейин олган фамилиясига ўзгартиришмади. Бизга янги фамилияси билан ишга келди, бироқ бу пайтга келиб у эри билан ажралиб бўлган эди. Фамилиясини қайтадан ўзгартириб ўтирмади. Фамилиясини ўзимиз ўзгартириб, тузатишни ўз муҳримиз билан тасдиқлай оламизми ёки буни аввалги корхона қилиши керакми? Гап шундаки, у ишлаган корхона тугатилган, улар энди ҳеч нарсани ўзгартира олмайдилар. Бу ҳолда нима қилиш керак? Агар фамилиясини ўзимиз тузата олсак, биз ходимадан қандай ҳужжатларни талаб қилишимиз керак? Никоҳни бекор қилиш гувоҳномаси кифоя қиладимми ёки ФХДдан никоҳ қайд этилгани ва бекор қилингани тўғрисида маълумотномалар олиши лозимми? Бизнинг вазиятда тузатишлар киритиш бўйича даъво қилиш муддати мавжудми?

Е.Абубакирова,
«Ўзмедэкспорт» давлат корхонаси
бухгалтери.

¹Меҳнат вазирлиги ва Ижтимоий таъминот вазирлиги томонидан тасдиқланган, АВ томонидан 1998 йил 29 январда 402-сон билан рўйхатдан ўтказилган.

– Корхонангизнинг ўзи белгиланган шакл бўйича тузатиш киритиб, ёзувни ўз муҳри билан тасдиқлашга ҳақлидир. Меҳнат дафтарчаларини юришти тартиби тўғрисида йўриқноманинг¹ 2.11-бандига мувофиқ меҳнат дафтарчасида фамилия ёзувларини охириги иш жойидаги иш берувчи ҳужжатнинг рақами ва берилиш санасини кўрсатган ҳолда паспорт (ФХД² бўлими штампиди кўрсатилган никоҳни рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги маълумотлар) ёки никоҳни қайд этиш гувоҳномаси асосида ўзгартиради. Меҳнат дафтарчасига тузатиш киритиш бўйича даъво қилиш муддати қонун ҳужжатларида назарда тутилмаган.

Иш берувчи ходиманинг мурожаатига биноан тузатишни киритади. Уни эркин шаклда тузилган ёзма ариза билан расмийлаштирган маъқул.

Тузатиш меҳнат дафтарчасининг биринчи саҳифасига киритилади. Аввалги фамилия устига битта чизиқ тортилади ва янгиси ёзилади. Никоҳни қайд этиш гувоҳномасидан кўчирма муқованинг ички томонида ёзилади, **корхона раҳбари** ёки у махсус вакил қилган шахс (кадрлар бўлими бошлиғи ёки кадрлар бўйича инспектор) **имзоси** ҳамда **корхона ёки кадрлар бўлимининг муҳри билан тасдиқланади.**

КОРХОНА ҚАНДАЙ ТУГАТИЛАДИ?

? 1. Ҳокимнинг қарорига кўра Олой бозори ҳудудидаги хусусий корхонага тегишли бўлган бинонинг бузилиши муносабати билан корхона амалда ўз фаолиятини тугатди. Бинобарин товарларни чакана сотиш учун юридик шахслар ва яқка тартибдаги тадбиркорларга хоналарни ижарага бериш унинг бирдан-бир фаолият тури эди. Ҳозир фаолиятни давом эттиришдан маъно йўқ, зеро бизга бошқа бино ажратишмади, қоплам пули тўлашмади, Сергели даҳасининг олис ҳудудидан бўш ер участкаси олиб, у ерда ўз ҳисобимиздан бино қуришимизни таклиф қилишди. Ер участкаси бизнес юриштишимиз учун ноқулай ерда жойлашганлиги, корхонада қурилиш учун маблағ йўқлиги боис мулкдор хусусий корхонани тугатишга қарор қилди. Ушбу таомилни нимадан бошлаш лозим? Тугатиш учун қандай ҳужжатларни тайёрлаш керак? Тугатиш қанча вақт давом этиши мумкин?

Кўчмас мулкларни бузилганидан азият чеккан бошқа корхоналар билан биргаликда бино бузилиши натижасида етказилган зарарни ундириш учун судга мурожаат қилиш керакми ёки алоҳида мурожаат қилса бўладими?

2. ХКни тугатиш масаласи ҳал қилинганга қадар директор ўзига ҳар ойда ЭКИХнинг бир баравари миқдоридан иш ҳақи ёзилишини ва бошқа ташкилотга ўриндош бўлиб ишга жойлашишни хоҳлаётди. Бунга рухсат бериладими? Агар берилса, бу ҳақдаги маълумотларни меҳнат дафтарчасига киритиш лозимми?

3. Зарар кўриб ишлаётган фирма бор. Чет эллик муассислар уни тугатишга қарор қилишди. Бошланғич устав фонди 10 000 АҚШ долларини ташкил қилган, у молия-ҳўжалик фаолиятини юриштиш жараёнида сарфланган. Балансда қайд этилган мол-мулкдан ҳозир фақат қиймати 700 минг сўм бўлган компьютер қолган. Ҳисоб-китоб рақамида пул маблағлари ҳам йўқ. Муассислар кўйган пуллари қандай қилиб қайтариб оладилар? Ёки қайтариб олмайдиларми?

С.Муродова,
«Зиёда Камола» ХК бош бухгалтери.

– 1. Хусусий корхонани ихтиёрий тугатиш таомили Фуқаролик кодексининг (бундан кейин – ФК) 53–56-моддалари, Тадбиркорлик субъектларини ихтиёрий тугатиш ва уларнинг фаолиятини тўхтатиш тартиби тўғрисидаги низом¹ (бундан кейин – Низом) билан тартибга солинган.

Тугатиш учун мулкдорнинг яқкабошчилик асосида қабул қилинган ва имзоланган қарори зарур («Хусусий корхона тўғрисида»ги Қонуннинг² 28-моддаси). Унда, хусусан, қуйидагилар кўрсатилади:

корхонанинг тўлиқ номи; тугатувчи (агар мулкдорнинг ўзи тугатиш билан шуғулланмаса, балки ушбу мақсадлар учун бошқа шахсни

тайинласа), унга топшириладиган ҳаракатлар рўйхати ва ижро этиш муддатлари;

тузатиш таомилларини ўтказиш тартиби ва муддатлари.

Тугатиш сабабларини қарор матнига киритиш мумкин.

Бундан кейинги ҳаракатлар:

1) тугатиш тўғрисида рўйхатдан ўтказиш инспекцияси хабардор қилинади, у ерда мулкдор қарорининг нусхаси юборилади;

2) талаб қилиб олинган асосий депозит ҳисобрақами (бундан кейин – асосий ҳисобрақам) очилган хизмат кўрсатувчи банк хабардор қилинади, унга қарор нусхаси ҳамда тугатувчи имзолари намуналари ва муҳрининг изи бўлган, нотариал тасдиқланган карточка-

ларнинг 2 нусхаси юборилади. Агар корхонада бошқа банкларда очилган иккиламчи депозит ҳисобрақамлари мавжуд бўлса, уларга ҳисобрақамларни ёпиш ва улардаги маблағлар қолдиқларини асосий ҳисобрақамга ўтказиш тўғрисида ариза-топшириқ юбориш лозим;

3) ХК активлари (мажбуриятлари) инвентаризация қилинади, далолатнома тузилади;

4) корхона кредиторлари хабардор қилинади (почта орқали ёки курьер юбориб);

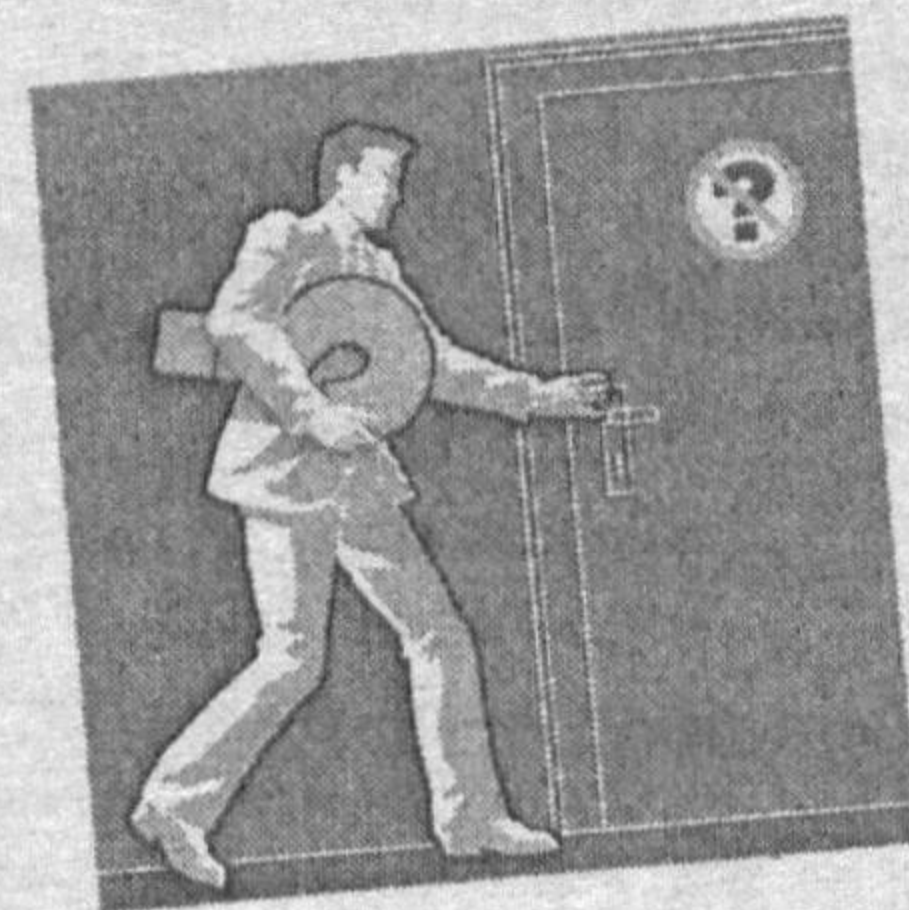
5) даврий босма нашрда (газетада) тугатиш тўғрисидаги маълумотлар чоп этилади;

6) оралик тугатиш баланси тузилади ва мулкдорнинг қарори билан тасдиқланади;

7) белгиланган тартибда дебиторлардан қарзлар ундирилади, кредиторлар билан, шу жумладан солиқ мажбуриятлари бўйича, ҳисоб-китоб қилинади, мулкдорга барча ҳисоб-китоблардан кейин қолган мол-мулк топширилади;

8) тугатиш баланси тузилади ва у солиқ инспекциясига топширилади, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича қарз йўқлиги тўғрисида маълумотнома олинади;

9) корхонанинг асосий ҳисобрақами очилган банкка уни ёпиш тўғрисида ариза-топшириқ билан мурожаат қилинади, асосий ҳисобрақам ёпилганлиги тўғрисида маълумотнома олинади;

10) давлат архивига корхонанинг барча бухгалтерия ва бошқа ҳужжатлари топширилади, бу ҳақда маълумотнома олинади;

11) рўйхатдан ўтказиш инспекциясига корхонани давлат реестридан чиқариш учун мурожаат қилиниб, қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади:

корхонани ихтиёрий тугатиш тўғрисида бир ёки бир нечта даврий босма нашрда чоп этилган эълон; давлат рўйхатидан ўтганлик гувоҳномаси;

ҳисобрақамлар ёпилганлиги тўғрисида банк маълумотномаси; корхонанинг муҳр ва штамплари; барча лицензия (рухсатнома)ларнинг асл нусхалари (агар бор бўлса);

солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича қарзнинг мавжуд эмаслиги тўғрисида солиқ органининг маълумотномаси; корхона ҳужжатлари давлат архивига топширилганлигини тасдиқлайдиган маълумотнома.

Хусусий корхонани ихтиёрий тугатишнинг умумий чизмаси ана шундай. Ҳар бир аниқ ҳолда муайян жиҳатлар ва деталлар алоҳида ҳисобга олинади³.

Юридик шахсни ихтиёрий тугатишнинг умумий муддати рўйхатдан ўтказган орган ихтиёрий тугатиш тўғрисида қабул қилинган қарор ҳақида хабардор қилинган кундан бошлаб 9 ойдан ошмаслиги керак. Ушбу таомилнинг ҳақиқатда қанча вақт давом этиши кўп омилларга: кредиторлар (дебиторлар) сони, кредиторлик (дебиторлик) қарзи ҳажми ва уни узиш интенсивлиги, солиқ инспекцияси томонидан текшириш ўтказишга ҳақиқатда сарфланган вақт, тугатишнинг умумий чизмасида кредиторлар (дебиторлар) билан эҳтимолий низоларни, шу жумладан суд тартибиде, ҳал қилиш сингари кўшимча босқичларнинг мавжудлиги ва ҳоқозоларга боғлиқдир. Масалан, агар корхонада

амалда ҳеч қандай мол-мулк бўлмаса, қарзлари йўқ ва ҳеч ким ундан қарздор бўлмаса, солиққа доир текшириш тез, ҳеч қандай муаммо ва мушкулликларсиз ўтган бўлса, тугатишни икки ой мобайнида яқунлаш мумкин. Агар корхонанинг катта ҳажмдаги кредиторлик ёки дебиторлик қарзи бўлиб, бир қисмини контрагентлар низолашаётган, унинг ҳисобрақамида солиққа доир қарзни узиш, молиявий санкцияларни тўлаш учун пул маблағлари етарли бўлмаса, маблағ йиғиш учун ликвид мол-мулк сотилаётган бўлса, бунда тугатиш даври анчага чўзилади. Шунга эътибор қаратиш муҳимки, агар 9 ойлик муддат ўтгунча кўрсатилган ҳужжатларнинг тўлиқ комплекти рўйхатдан ўтказувчи органга тақдим этилмаса, ихтиёрий тугатиш тўхтатилади ва таомилни янгидан бошлаш лозим бўлади (Низомнинг 37-банди).

Кўчмас мулк бузилиши натижасида зарар етказилган ҳар қандай корхона ўзининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш учун хўжалик судига даъво билан мурожаат қилишга ҳақлидир. Мазкур ҳуқуқ Хўжалик процессуал кодексининг 1-моддаси билан берилган.

2. Ҳа, хусусий корхона директори меҳнат шартномасини тугатиш, бошқа ташкилотга ўриндошлик бўйича ишга жойлашишга ҳақлидир (Меҳнат кодекси 72-моддасининг тўртинчи қисми, бундан кейин – МК).

Ўриндошлик бўйича ишлаш даврини қайд этиш мажбурий эмас, меҳнат дафтарчасига ходимнинг хоҳишига қараб Меҳнат дафтарчаларини юришти тартиби тўғрисида йўриқномада⁴ назарда тутилган тартибда ёзув киритилади (МК 81-моддасининг учинчи қисми)⁵.

3. Балансда қайд этилган натура шаклидаги мол-мулк ёки уни реализация қилишдан олинган пул маблағлари, шунингдек кредиторлар билан барча ҳисоб-китоблар яқунлангандан ҳамда корхонада солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўланганидан кейин қолган, дебиторлик қарзидан ундирилган пул маблағлари (бошқа мол-мулк) муассислар ўртасида тақсимланиши керак (ФК 55-моддасининг тўққизинчи қисми). Тегишинча, агар тугатиш пайтига келиб пул маблағлари ҳам, бошқа мол-мулк ҳам қолмаса, муассислар ҳеч нарса олишмайди ва **тузатиш уларга тегишли тўловлар тўланмасдан яқунланади.**

НОРМА ЭКСПЕРТ МАЪЛУМОТНОМА ТИЗИМИ

**ИШ БЕРУВЧИГА
ҚЎЛЛАНМА**

Харид қилиш масалалари бўйича қуйидагиларга мурожаат қилинг:

Тошкент ш., М.Улуғбек тумани, Х.Олимжон майд., 10А-уй.
Тел.: (998 71) 237-07-78, тел./факс: (998 71) 237-45-29.
E-mail: info@norma.uz, web: www.norma.uz

Телефон орқали саволларга «Норма» МЧЖ эксперт юридик хизматининг бошлиғи Артём МОКШИН жавоб берди.

Реклама

ЭКСПЕРТ МАЪЛУМОТНОМА ТИЗИМИ

ТЕКШИРИШЛАР: А дан Я гача

Харид қилиш масалалари
бўйича куйидагиларга мурожаат қилинг:

Тошкент ш., М. Улуғбек тумани, Х. Олимжон майд., 10А-уй.
Тел.: (998 71) 237-07-78, тел./факс: (998 71) 237-45-29.
E-mail: info@norma.uz, web: www.norma.uz

ТЕКШИРУВ УЧУН БЕШ ЙИЛ

Бизнинг ташкилотимизда еттинчи йилдирки солиқ текшируви ўтказилмапти. Бу йил ҳам уни ўтказиш нияти йўққа ўхшайди. Агар кейинги йили бизни текшириш учун келишса, улар ўтган бутун етти йилдаги фаолиятни текширишадими ёки фақат бевосита текширувдан олдинги беш йилними? Биз етти йилнинг ҳаммаси учун ҳисобот ҳужжатларини сақлашимиз керакми ёки олтинчи ва еттинчи йилларга оидларини архивга топширсак бўладими?
Н.Кобзева, бош бухгалтер.

– Текширувчилар солиқ тўловчининг текширув ўтказилаётган йилдан бевосита олдинги кўпи билан 5 календарь йилдаги фаолиятини текширишга ҳақлилар (Солиқ кодекси 91-моддасининг тўққизинчи қисми, бундан кейин – СК). Олтинчи, еттинчи ва улардан олдинги календарь йилларни режали тартибда текширишга энди улар ҳақли эмаслар.

Солиқ ҳисоботи солиқ тўловчида солиқ мажбурияти бўйича даъво қилиш муддати мобайнида сақланади (СКнинг 47-моддаси), у солиқ даври туганидан кейин 5 йилни ташкил қилади (СКнинг 38-моддаси). Шу тариқа, сиз фақат бундан олдинги 5 календарь йил учун солиқ ҳисоботини сақлашингиз керак, улардан олдинги олтинчи ва еттинчи йиллар учун ҳисоботларни эса белгиланган тартибда архивга топшира оласиз.

ВАЛЮТА ТУШУМИНИ СОТИШ ТЎҒРИСИДА

Курилиш компанияси (кичик корхона) норезидент хорижий компания учун ишлар бажариш ниятида. Курилиш Ўзбекистонда олиб борилади. Шартномада ишларга чет эл валютасида ҳақ тўланиши назарда тутилган. Уларнинг 80%ини ўз кучларимиз билан бажаришни режалаштиряпмиз, қолган ишларга эса бошқа ташкилотлар – ёрдамчи пудратчиларни жалб этамиз. Биз мазкур ҳолда валюта тушумини мажбурий сотишдан озод қилинамизми? Агар озод этилмасак, қанча ҳажмини сотишимиз керак: шартномада назарда тутилган барча ҳажминими ёки фақат ёрдамчи пудратчиларнинг кучлари билан бажариладиган 20%иними?

Биз валютани сотмай, балки уни ўз эҳтиёжларимиз учун сарфлаймиз, дейлик. Экспорт валюта тушумини мажбурий сотмаганлиги учун корхона ва унинг мансабдор шахслари учун санкциялар борми? Кейин бизни мажбурий сотишга мажбур этишлари мумкинми? Ўша пайтда, ҳисобрақамимизда валюта маблағлари йўқ бўлса, бундай ҳолда нима бўлади?

А.Насриддинов, ижрочи директор.

– Сиз валюта тушумини ўзингиз жалб этган ёрдамчи пудратчиларнинг кучлари билан бажарилган ишлар ҳажмидан мажбурий сотишингиз шарт. Ўз кучингиз билан бажарилган ишлар ҳажмидан олинган валютани маблағларига келсак, корхонангиз мажбурий сотишдан озод этилган (Хўжалик юритувчи субъектлар томонидан хорижий валютадаги тушумини мажбурий сотиш тартиби¹ 3-бандининг «е» кичик банди).

Валюта тушумининг бир қисмини мажбурий сотмаслик одатда ундан бўйин товлаш деб ҳисобланади ва корхона раҳбарига энг кам иш ҳақининг 8 бараваридан 12 бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади (Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс 171-моддасининг иккинчи қисми, бундан кейин – МЖТК). Ушбу ҳуқуқбузарлик учун юридик шахсларга нисбатан молиявий санкциялар қонун ҳужжатларида назарда тутилмаган.

Сизни мажбурий сотишга мажбур этишлари мумкин. Назорат

қилувчи органнинг кўрсатмасига кўра корхона валюта тушумининг бир қисмини сотишга мажбур («Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисида»ги Қонун² 17-моддаси биринчи қисмининг учинчи хатбошиси). Жорий валюта маблағлари бўлмаган тақдирда сиз сотилмаган ҳажмларни бошқа валюта тушумларидан қоплашга мажбур бўласиз, агар бундай тушумлар мавжуд бўлмаса – банкка конвертация қилишга буюртма бериб, кейинроқ олинган маблағларни мажбурий сотиш бўйича талабларни бажариш тартибда қайтадан реализация қилиш лозим. Кўрсатма бажарилмаган тақдирда эса раҳбар МЖТКнинг 198-моддаси бўйича (ҳокимият вакилининг қонуний талабларини бажармаганлик) ЭКИХнинг 1 бараваридан 2 бараваригача миқдорда жаримага тортилиши мумкин. Маъмурий санкцияларни тўлаш валюта маблағларини сотиш бўйича мажбуриятларни бажаришдан озод қилмайди.

¹ВМнинг 2000 йил 29 июндаги «Биржадан ташқари валюта бозорини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида» 245-сон қарорига 1-илова.

²1998 йил 24 декабрдаги 717-1-сон.

Телефон орқали саволларга «Норма» МЧЖ эксперт юридик хизматининг бошлиғи Артём МОКШИН жавоб бери.

ПЕНСИОНЕР ИШЛАЁТГАН ҲИСОБЛАНАДИ

«Норма маслаҳатчи» газетасининг 2011 йил 15 мартдаги 10-сонида пенсионернинг бир марталик шартномалар бўйича штатдан ташқари мухбирлик фаолияти билан шуғулланса, ундан пенсиянинг 50 фоизи ушланадими деган саволига «Норма» МЧЖ юрисконсулти Мария Тухтарованинг жавоби чоп этилган эди.

Савол берган пенсионер ишлайдиган пенсионер эмас, балки пулли хизматлар кўрсатиш шартномаси бўйича ижрочи бўлади, бироқ ходим деб ҳисобланмайди. Унга мақола ёки лавҳа тайёрлашни топширадиган тараф эса иш берувчи эмас, балки буюртмачи ҳисобланади. Шу боис мазкур пенсионер пенсияни 100% миқдорда олишга ҳақлидир. Юрисконсулт фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартномани меҳнат шартномасидан фарқламаган ва шу боис ҳақига йўл қўйган.

Ф.Абдуллаева,

«Республика синаш ва сертификатлаштириш маркази» ИК юрисконсулти.

РАСМИЙ ЖАВОБ

– Сизнинг 2011 йил 20 июндаги, фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартномаларга кўра даромадлар олувчи пенсионерларга пенсия тўлаш масаласи бўйича 132-сон хатингизга жавобан шуни маълум қиламизки, ишлайдиган пенсионерларга пенсия тўлаш тартиби тўғрисида низомнинг¹ (бундан кейин – 2222-сон Низом) 8-бандига мувофиқ ишга кирганда, меҳнат шартномаси (контракти)нинг муддати ва шартларидан қатъи назар, ишлайдиган пенсионерларга пенсия, пенсионер тўлиқ ёки тўлиқсиз иш кунида бўлишидан қатъи назар, уларга тайинланган пенсиянинг 50%и миқдорда тўланади.

Пенсиялар тўлиқ миқдорда (100%) 2222-сон Низом 2-бандининг «а-е» кичик бандлари бўйича имтиёзли тоифадаги ишлайдиган пенсионерларга тўланади.

Ш.МАНСУРОВ,

Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ижрочи директорининг ўринбосари.

ЮРИСТ-ЭКСПЕРТИМИЗ ЖАВОБИ

– Биринчи навбатда шуни таъкидлаш лозимки, «Пенсионер ишлаганда қанча пенсия олади?» материалнинг биринчи хатбошисидаёқ шартноманинг фуқаролик-ҳуқуқий тусдалиги кўрсатилган эди: «меҳнат фаолиятини амалга ошираётган ёки бошқа манбалардан даромад олаётган (фуқаролик-ҳуқуқий шартномалар бўйича, хусусий тадбиркорлик ёки фермер (деҳқон) хўжалигидан) пенсионерларга пенсия 50% миқдорда тўланади, бундан шахсларнинг айрим имтиёзли тоифаси мустасно».

Апрель ойининг охирида янги

2222-сон Низом қабул қилинди. Ушбу ҳужжатда ҳам, ундан аввалгиларида ҳам фуқаролик-ҳуқуқий шартномалар бўйича ишлайдиган пенсионерлар тўғридан-тўғри кўрсатилмаган.

Ҳозирги вақтда фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги ишлар (хизматлар)нинг моҳияти умуман белгиланмаган. Уларга қисман тадбиркорлик ҳамда меҳнат фаолиятининг аломатлари қиради, бироқ расман улар на унисига, на бунисига киритилган. Амалиётда Пенсия жамғармаси бўлимлари фуқаролик-ҳуқуқий шартномалар бўйича ишлайдиган пенсионерларнинг ҳам пенсиясини 50%га қис-

картирадилар. Бунинг боиси шуки, биринчидан, 2222-сон Низом нафақат меҳнат шартномалари бўйича ишлайдиган шахсларга, балки тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган шахсларга ҳам татбиқ этилади; иккинчидан, амалдаги қонун ҳужжатлари фуқаролик-ҳуқуқий шартномалар бўйича элинган даромадларни меҳнат ҳақи тартибдаги даромадларга киритади (СКнинг 172-моддаси). Пенсионерга қонун ҳужжатлари ва амалдаги иш фаолиятининг тахлили асослиб жавоб берилган эди.

Фуқаролик-ҳуқуқий шартномалар бўйича ишлайдиган шахсларга пенсия тўланишини шаклланган амалиётга қараб эмас, балки ҳуқуқий даражада тартибга солиш мақсадида қонун ҳужжатларига тегишли ўзгаришлар киритиш мақсадга мувофиқ бўлар эди.

БОЛА УЧУН НАФАҚА – ПЕНСИОНЕРГА

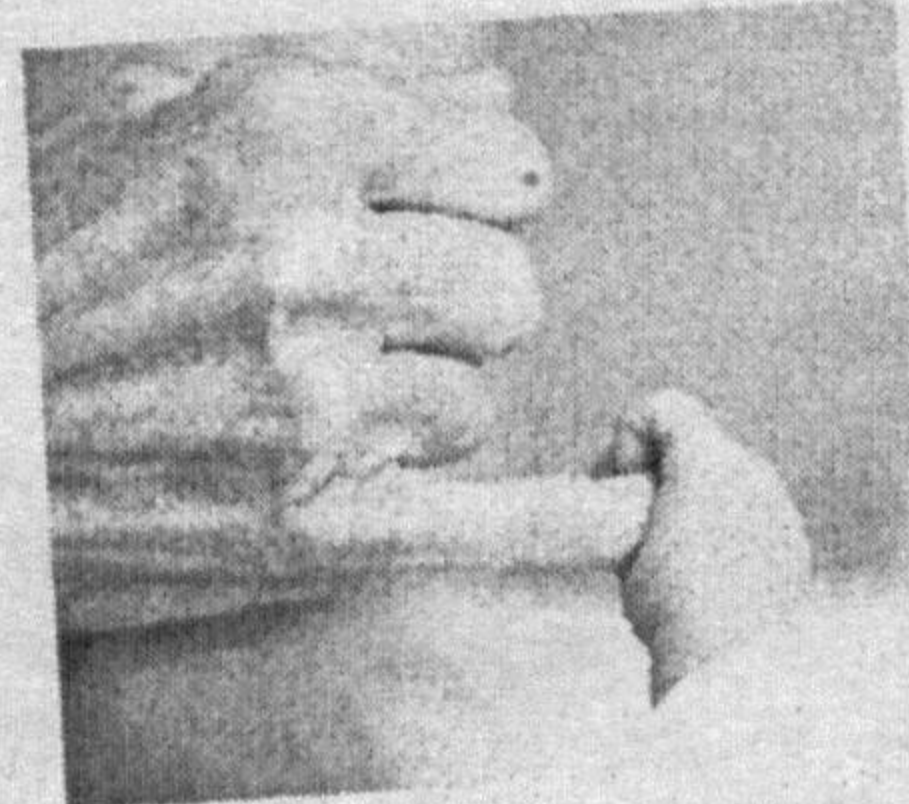
Мен пенсионерман, бироқ ишляпман. Муомалага лаёқатсиз (руҳий бемор) қизим яқинда фарзандли бўлди. Туққандан кейин у яна доимий даволанишга қайтди, бола эса менда қолди. Болани парвариш қиларканман, мен корхона маъмуриятига бола 2 ёшга тўлгунга қадар парвариш қилиш нафақасини тўлаш илтимоси билан мурожаат қилдим. Бироқ иш берувчи менга уни тўлашдан бош торяпти ва ушбу масалани ҳал қилиш учун яшаш жойидаги идораларга юборяпти. Мен нафақа олиш ҳуқуқига эгаманми? Пенсионер аёл.

– Меҳнат кодекси (бундан кейин – МК) 234-моддасининг учинчи қисмига мувофиқ болани парваришlash учун бериладиган таътиллاردан боланинг отаси, буvisи, буvasи ёки болани амалда парваришлайдиган бошқа қариндошлари фойдаланишлари мумкин.

Ҳақиқатда ҳам болани парваришлайдиганингизни тасдиқлаш учун сиз яшаш жойингиздаги фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органига мурожаат қилишингиз мумкин, унинг ходимлари қўшнилاردан сўраб-суриштириб, қизингизнинг даволаниши ва тарбия қилмаслиги ҳолатларининг сабабларини ўрганиб далолатнома тузишлари керак, унда болани ҳақиқатда сиз парвариш қилаётганингиз кўрсатилиши

лозим. Ана шундай далолатнома, болани парвариш қилиш нафақасини тайинлаш тўғрисида ариза ва бола туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома нусхасини олиб, сиз иш берувчингизга мурожаат қилишингиз керак. Она ўрнини босаётган ишловчи шахсларга нафақа тўлаш тартиби ишлайдиган оналарга болани икки ёшга тўлгунгача парвариш қилиш бўйича ҳар ойлик нафақа тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низом¹ билан белгиланади.

Нафақа тайинлаш учун мурожаат қилинган ойдан, бироқ ҳомиладорлик ва туғиш таътили тугаган кундан олдин бўлмаган муддатдан тайинланади, у ҳар ойда меҳнат стажидан қатъи назар ЭКИХнинг 200%и миқдорда тўланади.

Ишлайдиган шахсларга болани парвариш қилиш нафақаси иш жойида ушбу корхоналарнинг ўз маблағлари ҳисобидан тўланади. Ушбу маблағлар давр харажатларига қиради ва юридик шахсларнинг фойдаси бўйича солиқ солинадиган база улар суммасига камайтирилади. Болани ҳақиқатда парвариш қилаётган шахслар ўз хоҳишларига кўра, болани парваришlash таътили даврида тўлиқ бўлмаган иш вақти режимида ёки иш берувчи билан келишиб, уйда ишлашлари мумкин (МК 234-моддасининг тўртинчи қисми). Бунда уларнинг нафақа олиш ҳуқуқлари сақланиб қолади.

Мазкур нафақани тўлаш бобидан сизга қонуний рад жавоби берилганда сиз бундай рад этиш хусусида суд тартибда шикоят қилишингиз мумкин. Мансабдор шахснинг меҳнат ва меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш энг кам иш ҳақининг 2 бараваридан 5 бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади (МЖТКнинг 49-моддаси).

¹МАИМКВ ва МВнинг АВ томонидан 2002 йил 14 мартда 1113-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган.

Жавобларни «Норма» МЧЖ юрисконсулти Мария ТУХТАРОВА тайёрлади.

ХОНАДОНЛАРГА НКМ БИЛАН

? Корхонамиз озиқ-овқат товарларини ишлаб чиқариш билан шуғулланади. Ўз дўконимиз йўқ. Реализацияни кўпайтириш учун аҳолига маҳсулотни интернет-дўкон орқали сотишга қарор қилинди, яъни товар харидорларнинг буюртмалари бўйича кўрсатилган манзилга етказиб берилади ва нақд пул билан ҳақ олинади.

Корхонамиз аҳоли билан касса аппаратини қўлламаздан пулли ҳисоб-китоб қилишига рухсат берилган фирмалар сирасига кирмаслиги боис, мазкур ҳолда НКМдан қандай фойдаланишимиз кераклигини тушунтириб берсангиз.

1. Касса аппаратини ўзимиз билан олиб бориб, бевосита харидор ёнида чек уришимиз мумкинми? Ёки харидорга товар чекини бериб, пул маблағларини корхонага келиб кассага топширишимиз керакми?

2. Маҳсулотни сотилган товар учун пулни корхона кассасига тўлайдиган жисмоний шахсга (якка тартибдаги тадбиркорга) комиссияга берса бўладики?

М.Раҳматуллаев,
«An-Naafi va baraka»
МЧЖ бош директори.

1. Аҳоли билан пулли ҳисоб-китоб қилишда назорат-касса машиналарини мажбурий қўлланиш тартиби тўғрисида низомга¹ мувофиқ аҳоли билан ҳисоб-китобларни нақд пулга, шунингдек банк пластик карточкалари бўйича амалга оширадиган корхоналар харидорга НКМ ёки тўлов терминалининг чекини беришлари керак. Бинобарин, товар харидорга етказиб берилганда ўзингиз билан НКМ олиб боришингиз лозим, чунки чекни бевосита харидор ёнида уришингиз керак. Акс ҳолда бу аҳоли билан пулли ҳисоб-китоб қилишда назорат-касса машиналарини мажбурий қўллаш талабларига риоя қилмаслик деб ҳисобланади.

2. Ўзбекистон Республикасида чакана савдо қоидалари² 3-бандининг учинчи хатбошисига кўра воситачилик савдоси – чакана савдо фаолияти тури бўлиб, воситачилар томонидан уларга комиссия шартномалари бўйича реализация қилиш учун берилган товарлар сотилишини тақозо этади. Хусусий тадбиркорлар юридик шахс ташкил

этмасдан шуғулланиши мумкин бўлган фаолият турлари рўйхатида³ чакана савдо назарда тутилган. Бинобарин, **якка тартибдаги тадбиркорлар томонидан комиссияга берилган товарларнинг реализация қилиниши қонунга мувофиқдир.**

¹МВ, МБ, ДСК ва АВ томонидан тасдиқланган, АВ томонидан 1995 йил 15 февралда 124-сон билан рўйхатдан ўтказилган.

²ВМнинг 2003 йил 13 февралдаги 75-сон қарорига 1-илова.

³ВМнинг 2011 йил 7 январдаги 6-сон қарорига 1-илова.

Реклама

NORMA Эксперт маълумотнома тизими

КОРХОНА ЮРИСТИ

Сотиб олиш масалалари бўйича куйидаги манзилга мурожаат қилинг:
Тошкент ш., М.Улугбек тумани, Х.Олимжон майд., 10А-уй.
Тел.: (998 71) 237-07-78, тел./факс: (998 71) 237-45-29
E-mail: info@norma.uz, web: www.norma.uz

Кўп тармоқли ишлаб чиқариш корхонасининг раҳбарларидан бири корхона номидан қурилиш-пудрат шартномасини тузган ҳолда мустақил равишда қурилиш-монтаж ишларини бажармоқчи. Бироқ бошқа раҳбарлар мазкур шартномада қатнашишни хоҳламайптилар.

Корхона раҳбариятининг аъзоларидан бири мазкур шартномани тузиб, мазкур объект учун тўлиқ жавобгарликни фақат ўз зиммасига олиб, бажариладиган ишлар, материаллар ва бошқа харажатлар учун бирдан-бир жавобгар шахс сифатида ҳаракат қилиши мумкинми?

Бунда мазкур объект учун раҳбариятнинг бошқа аъзоларидан жавобгарликни соқит қилиш мақсадида қандай ҳужжатларни расмийлаштириш лозим?

Корхона дирекцияси.

ФАҚАТ ТЕРМИНАЛ ОРҚАЛИ

Озиқ-овқат маҳсулотлари билан улгуржи савдо қилишга ихтисослашган корхона (лицензияга эга) сотувларининг бир қисmini компания офисида жойлашган тўлов терминали орқали амалга оширади. Чакана савдо дўконига ҳам, бошқа савдо майдонларига ҳам эга эмас.

Бу ҳолатда терминал орқали юридик шахслар, хусусий тадбиркорлар ёки жисмоний шахслар номига сотишда бирор-бир расмий чеклашлар мавжудми?

А.Бурнаев,
корхона директори.

– Улгуржи ва чакана савдо фаолиятини рўйхатдан ўтказиш ва амалга ошириш тартиби тўғрисида низом¹ (бундан кейин – 407-сон Низом) 2-бандининг учинчи хатбошисига биноан улгуржи савдо деганда тижорат мақсадларида ёки ўз ишлаб чиқариш-хўжалик эҳтиёжлари учун фойдаланиш учун ҳисоб-китобларнинг нақдинасиз шаклида харид қилинадиган товарларни сотиш тушунилади.

Чакана савдо билан шуғулланадиган юридик шахслар ва турғун савдо шохобчалари орқали чакана савдо билан шуғулланадиган жисмоний шахсларга улгуржи сотишда шартномаларга харидор рўйхатга олинган жойдаги солиқ органининг унда турғун савдо шохобчаси мавжудлиги ва назорат-касса машинасини рўйхатдан ўтказганлиги тўғрисидаги маълумотномаси илова қилиниши керак.

Ўзбекистон Республикасида нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тўғрисидаги низомнинг² 84-бандига мувофиқ пластик карточкалар нақд пулсиз ҳисоб-китоб воситаси ҳисобланади.

Якка тартибдаги тадбиркорлар томонидан миллий валютадаги банк карталаридан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомнинг³ 6-бандига кўра якка тартибдаги тадбиркор банк карталаридан фақат унинг бевосита ишлаб чиқариш, савдо, хизмат кўрсатиш ва ишларни бажариш фаолияти билан боғлиқ бўлган куйидаги харажатлари учун тўловлар амалга оширилиши мумкин:

¹ВМнинг 2002 йил 26 ноябрдаги 407-сон қарори билан тасдиқланган.

²МБ бошқарувининг АВ томонидан 2002 йил 15 апрелда 1122-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган.

³МБ бошқарувининг АВ томонидан 2008 йил 4 сентябрда 1850-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган.

⁴МБ бошқарувининг АВ томонидан 2005 йил 18 апрелда 1470-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган.

⁵ВМнинг 1999 йил 5 февралдаги 54-сон қарори билан тасдиқланган.

ЯККАБОШЧИЛИК АСОСИДАГИ БИТИМ

– Сўз коллегиял ижроия органи аъзоси тўғрисида бораётган бўлса керак. «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг¹ 86, 87-моддаларига, «Масъулияти чекланган ҳамда кўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида»ги Қонуннинг² (бундан кейин – 310-II-сон Қонун) 40-моддасига мувофиқ коллегиял ижроия органининг аъзоси:

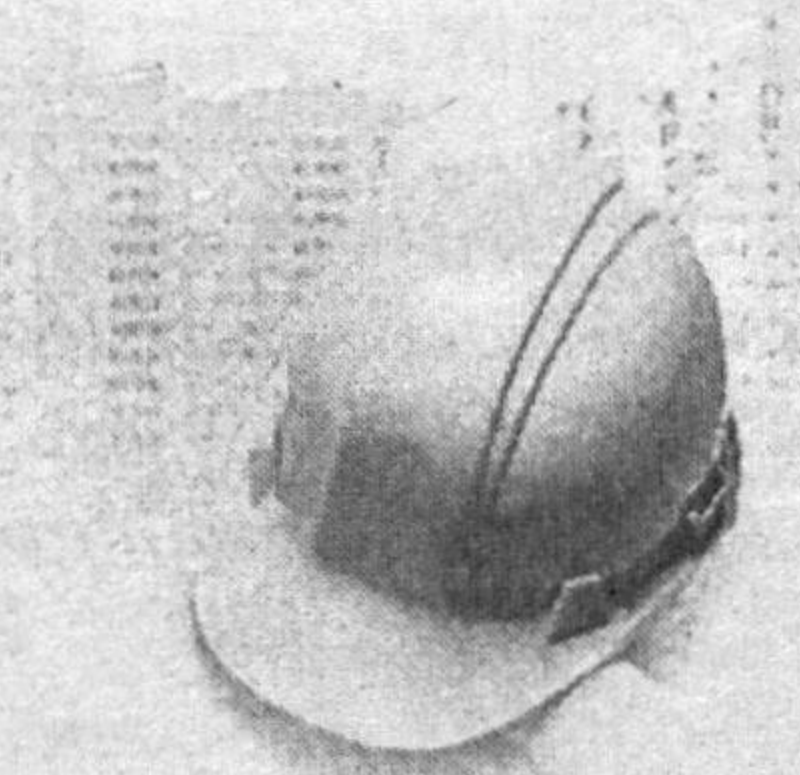
жамият уставида;
уларнинг ҳар бири жамият билан тузадиган меҳнат шартномасида;

ички ҳужжатларда (Коллегиял ижроия органи тўғрисидаги низом ва ҳоказолар) **қайд этилган ҳаракатларни жамият номидан содир этиши мумкин.**

Агар юқорида кўрсатилган ҳужжатларда битимни яккабошчилик асосида амалга ошириш ҳуқуқи коллегиял орган аъзоларидан бирига

¹1996 йил 26 апрелдаги 223-I-сон.

²2001 йил 6 декабрдаги 310-II-сон.

жавобгарликни зиммасига юклаган ҳолда берилса, у бундай қила олади. Акс ҳолда у битимни мустақил равишда амалга оширишга ҳақли бўлмайди.

Битим юқорида кўрсатилган ҳужжатлар билан ваколат берилмаган коллегиял орган аъзоси томонидан амалга оширилса, бошқа аъзолар унинг устидан суд тартибида шикоят қила оладилар.

Кўрсатилганларидан бошқа ҳужжатлар назарда тутилмаган.

Бизнинг А ва В фирмаларимиз бор. Уларни биргина шахслар таъсис этганлар. Биз тугатишни хоҳлаган А фирмасининг балансида «Нексия» автомашинаси қайд этилган.

1. Тугатиш олдидан мазкур автомобилни В фирмасининг устав фондига киритишимиз ва А фирмасини унинг муассислари орасига қабул қилишимиз мумкинми?

2. Тугатгандан кейин А фирмасининг улушини В фирмаси муассислари ўртасида тақсимлай оламизми?

3. В фирмаси мазкур автомобилни рўйхатдан ўтказиш ва бундан кейин ундан автотранспорт воситаси сифатида фойдаланишга ҳақлими?

Я.Оганов,
«ARGAGEL» МЧЖ директори.

ИККИ ФИРМАДА БИТТА НЕКСИЯ

1. Ҳа, мумкин. Муассис ҳисобланган ташкилот унга мулк ҳуқуқида тегишли бўлган автомобилни бошқа ташкилотнинг устав капиталига бериши мумкин.

2. А фирмаси тугатилишида 310-II-сон Қонуннинг 22-моддасига мувофиқ В фирмаси унинг улушига эга бўлса, **улуш қолган иштирокчилар ўртасида уларнинг устав фондидаги иштирокига мутаносиб равишда тақсимланади.** Агар сиз улушни бошқача тарзда тақсимлашни хоҳласангиз, бу ҳолда қонун куйидаги имкониятни назарда тутати: улуш барчага ёки В фирмасининг баъзи иштирокчиларига В фирмасининг ўзи ёки тугатилишига қадар А фирмаси томонидан сотилиши мумкин.

3. Машинани мулк қилиб олгач, **В фирмаси уни 10 кун мобайнида ЙХДХ органида қайта рўйхатдан ўтказиши шарт** (Ўзбекистон Республикасида автотототранспорт воситаларини рўйхатдан ўтказиш, қайта рўйхатдан ўтказиш ва уларнинг ҳисобини олиб бориш, миллий давлат рақами белгиларини бериш ва уларни алмаштириш қоидаларининг¹ 5-банди).

¹ВМнинг 1997 йил 26 майдаги 256-сон қарорига 1-илова.

Жавобларни «Норма» МЧЖнинг ҳуқуқий масалалар бўйича эксперт-маслаҳатчиси Елена ЕРМОХИНА тайёрлади.

ЗАХИРАЛАНГАН ЛИМИТДАН НАҚД ПУЛ БЕРИЛМАЙДИ

? «Ўзтемирйўлмаштаъмир» унитар корхонаси «Ўзбекистон темир йўллари» ДАТК таркибий бўлинмаларидан бири бўлиб, Ўрта Осиё ва Қозоғистонда тепловозлар, электровозлар, юк вагонлари ва бошқа хил техникаларни таъмирлайдиган ягона корхона ҳисобланади. 2005 йилдан бошлаб у Президентнинг қарори билан Маҳаллий хом ашё негизда тайёр маҳсулот, бутловчи буюмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш дастурига ҳамда темир йўл тармоғини ривожлантириш ва модернизациялаш комплекс дастурига киритилган. Корхонада 1,7 минг нафардан зиёд юқори малакали ишчилар ва муҳандис-техник ходимлар меҳнат қиладилар.

Вақти-вақти билан хизмат сафари (ишлаб чиқариш заруратига кўра) харажатларига бўнак бериш, меҳнат шартномаси бекор қилинганида ходимларга тегишли иш ҳақи тўлаш (Меҳнат кодексининг 110-моддасига кўра), ходимлар ёки улар оила аъзолари вафоти муносабати билан дафн қилиш учун моддий ёрдамга пул маблағлари олиш зарурати юзага келади.

Ишлаб чиқариш захираларини тўлдирди бориб, корхона солиқ юки туфайли кўпинча 2-сон картотекага тушади.

Шу муносабат билан тушунтириб берсангиз, 2-сон картотекага эга бўлган корхоналар зарур эҳтиёжларнинг сарфланмаган лимитини қандай эҳтиёжларга ишлатишлари мумкин? Хусусан, хизмат кўрсатувчи банклар бундай вазиятда хизмат сафарларига бўнаклар бериш, вахта усули билан ишлаётган ходимлар учун овқатланишга компенсация тўловлари, меҳнат шартномаларини бекор қилиш чоғида ходимларга иш ҳақи тўлаш, дафн қилиш учун моддий ёрдам сингари мақсадларга нақд пул беришдан бош тортишга ҳақлимилар?

Н.Турсунов,

«Ўзтемирйўлмаштаъмир» унитар корхонасининг бош бухгалтери.

– Ўзбекистон Республикаси банклари томонидан пул муомаласига доир ишни ташкил этиш бўйича йўриқноманинг¹ 33-бандига мувофиқ мулкчилик шаклидан қатъи назар хўжалик юритувчи субъектларга нақд пул тўлов ҳужжатларида кўрсатилган мақсадларга уларнинг депозит ҳисобрақамларидаги маблағлар доирасида берилади. Банклар хўжалик юритувчи субъектларнинг биринчи талабига кўра уларга нақд пул узлуксиз берилишини таъминлайди. Бунда нақд пул биринчи навбатда, хусусан, иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар, нафақалар, хизмат сафари харажатларини тўлашга берилади.

Фуқаролик кодекси 784-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмлари; Хўжалик юритувчи субъектларнинг банк ҳисоб-рақамларидан пул маблағларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисида йўриқноманинг² (бундан кейин – 615-сон Йўриқнома) 1.3-бандига кўра, юридик шахсининг талаб қилиб олинганча депозит (ҳисоб-китоб) рақамида пул маблағлари етарли бўлмаганда ҳисобдан чиқариш куйидаги кетма-кетликда амалга оширилади:

1) навбатдан ташқари – ҳисоб-рақам эгасининг бевосита унинг ишлаб чиқариш фаолияти билан боғланган зарур эҳтиёжларига – 5%гача миқдорда. Бевосита ишлаб чиқариш фаолияти билан боғланган зарур харажатлар рўйхатини хўжалик юритувчи субъектларнинг ўзлари хўжалик фаолиятининг ўзига хос хусусиятларидан келиб чиқиб белгилайдилар;

2) биринчи навбатда (лимит белгилаб, хўжалик юритувчи субъектларнинг талаб қилиб олинганча депозит ҳисоб-рақамига келиб тушган маблағлардан

¹МБ бошқарувининг АВ томонидан 2005 йил 26 октябрда 1518-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган.

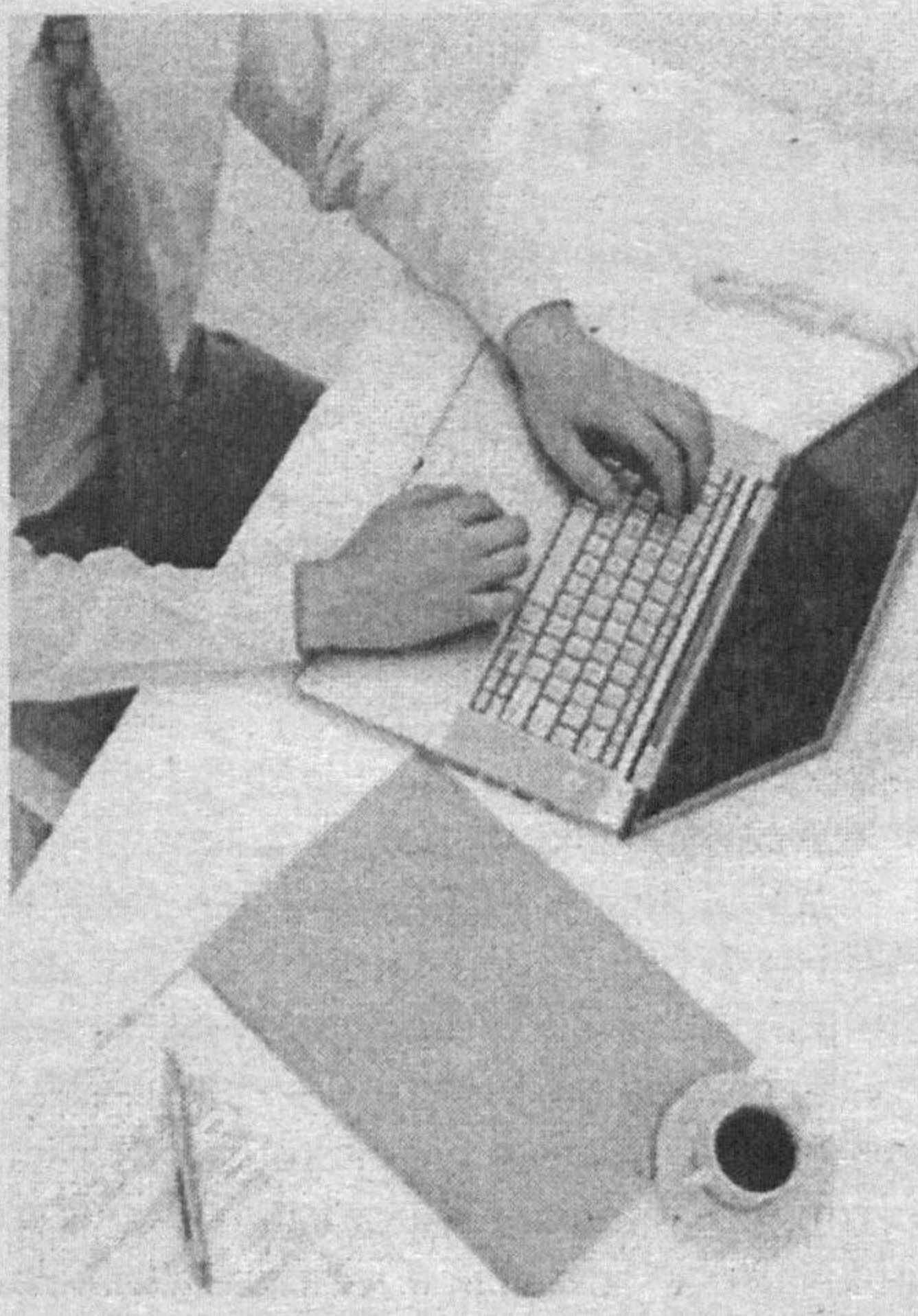
²МБ ва МВ томонидан тасдиқланган, АВ томонидан 1999 йил 30 январда 615-сон билан рўйхатдан ўтказилган.

³МБ бошқарувининг АВ томонидан 2002 йил 15 апрелда 1122-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган.

зарур эҳтиёжларга маблағлар захира қилинганидан кейин) – бюджетга, бюджетдан ташқари жамғармаларга тўловлар ҳамда меҳнатга доир ҳуқуқий муносабатлар ва уларга тенглаштирилган талаблардан келиб чиқадиган тўловларни назарда тутадиган тўлов ҳужжатлари бўйича мутаносиб равишда.

Зарур эҳтиёжларга харажатлар ҳисоб-рақам эгасининг тўлов топшириқномалари билан, «Зарур эҳтиёжларга суммалар ҳисобига» ёзувини қайд этган ҳолда тўланади (615-сон Йўриқнома 1.3-бандининг олтинчи хатбоши).

Ўзбекистон Республикасида нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тўғрисида низомнинг³ (бундан кейин – 1122-сон Низом) 24-бандига ҳам зарур эҳтиёжлар суммалари ҳисобига маблағлардан фойдаланиш 615-сон Йўриқномага муво-

фиқ хўжалик юритувчи субъектларнинг тўлов топшириқномалари асосида амалга оширилиши назарда тутилган. 1122-сон Низомнинг 20, 21-бандларига кўра тўлов топшириқномаси мижознинг унга хизмат кўрсатувчи банкка муайян суммани ўзининг ҳисоб-рақамидан олувчининг ҳисоб-рақамига ўтказиш тўғрисидаги топшириқдан иборатдир. Улар билан товарлар, ишлар, хизматлар учун ва хўжалик юритувчи субъектларнинг бошқа тўловлари бўйича ҳисоб-китоблар амалга оширилиши (шу жумладан белги-ланган тартибда банк карточкаларига маблағларнинг ўтказилиши) мумкин.

615-сон Йўриқноманинг 2.1 ва 2.3-бандларига мувофиқ харажатларга маблағларни ҳисобдан чиқариш биринчи навбатда бюджетга, бюджетдан ташқари жамғармаларга тўловлар ҳамда меҳнатга доир ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган талаблар бўйича ташкилотлар мажбуриятлари тенг даражада бажарилишини таъминлаши керак. Нисбатлар ҳисоб-китоб қилинганида иш ҳақи хажмига, хусусан, меҳнатга доир ва уларга тенглаштирилган ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган тўловлар, ҳаёт ва саломатликка етказилган зарарни қоплаш бўйича тўловлар, диний маросимларга нафақалар киритилади.

Баён этилган меъёрий-ҳуқуқий қоидалар моҳиятидан келиб чиқилганда 2-сон картотекага эга корхоналар биринчи навбатда меҳнат муносабатлари бекор қилинган ходимларга иш ҳақи тўлаш, вахта усулида иш бажарадиган ходимларга овқатланиш қийматини қоплаш, дафн қилиш учун нафақалар шунингдек хизмат сафари харажатларига маблағлар тўлашга ҳам нақд пул маблағларини олишга ҳақлилар. Захираланган лимитдан зарур эҳтиёжларга нақд пул маблағлари олиш назарда тутилмаган.

Артём МОКШИН,

«Норма» МЧЖнинг эксперт юридик хизмати бошлиғи.

ХОРИЖДА САВДО УЙИ ОЧМОҚЧИМАН

? Ўзбекистон фирмаси Россияда Савдо уйини қандай қилиб очиш тўғрисидаги саволга батафсил жавоб олмоқчи эдим. Бунда қандай ҳужжатлар керак бўлади? Қайси идораларга мурожаат қилиш керак? Бунинг тартиби ва механизми қандай?

Директор.

– Бунинг учун корхонани хорижда юридик шахс сифатида ёки таъсис этиш мамлакатининг қонун ҳужжатларида назарда тутилган исталган бошқа шаклда рўйхатдан ўтказиш лозим. Мазкур ҳолда Россия Федерациясининг қонун ҳужжатлари назарда тутиляпти. Уни барпо этиш учун муассислар умумий йиғилишининг (мулкдорнинг) қарори керак (Ўзбекистон Республикасининг юридик шахслари томонидан хорижда корхоналар бунёд этилиши тўғрисида хабардор қилиш тартиби ва уларнинг устав фондларида (капиталларида) улушли иштирок этиш тўғрисида низомнинг¹ 2-банди). Хориждаги корхонанинг устав фондига муассиснинг ҳиссасини шакллантириш учун:

а) устав фондига пул маблағлари киритилганда – Ўзбекистон Марказий банкининг рухсатини олиш керак;

б) хорижда барпо этилаётган корхонанинг устав фондидаги ўз улушини

товарлар, мол-мулк, жиҳозлар (бундан кейин – товар) билан шакллантириш чоғида – хориждаги корхона рўйхатдан ўтказилишига қадар товарларни олиб чиқишни «вақтинча олиб чиқиш» божхона режимида расмийлаштириб (товарларни олиб ўтишнинг хусусияти «товарларни инвестициялар сифатида олиб чиқиш» сифатида кўрсатилади), божхона органларига куйидаги ҳужжатлар тақдим этилиши лозим:

юридик тартибда рўйхатдан ўтказишга қадар хориждаги корхона устав фондининг бир қисмини киритиш зарурлигини кўрсатган ҳолда товарлар олиб чиқилишини расмийлаштириш тўғрисида ариза;

хорижда корхона барпо этиш тўғрисида қарор;

муассиснинг бюджет олдидаги қарзи бор-йўқлиги тўғрисида солиқ органларининг маълумотномаси.

Муассис хориждаги корхона-

ни уни барпо этиш мамлакатининг рўйхатдан ўтказувчи органида товарлар божхона чегарасини кесиб ўтган ёки пул маблағлари ўтказилган санадан бошлаб 6 ойдан кечиктирмай давлат рўйхатидан ўтказилади. Шундан сўнг у бир ой ичида хорижда корхона барпо этилганлиги тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлигини хабардор қилиб, тасдиқланган, белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикасининг консуллик муассасаси томонидан, у бўлмаган тақдирда Россия Федерациясининг консуллик муассасаси томонидан легаллаштирилган таъсис ҳужжатларини тегишли таржимаси билан юборади.

Истеъмолчига ёрдам

ҚАНДАЙ ҲОЛЛАРДА ЭКСПЕРТИЗА ТАЛАБ ҚИЛИНАДИ?

Шундай вазиятлар бўладики, сотиб олинган товарни ёки кўрсатилган хизматни сифати бўйича истеъмолчи ва сотувчи (ишлаб чиқарувчи, бажарувчи) ўртасида низо чиқади. Бундай ҳолларда, истеъмолчи товар/хизматни экспертиза қилишни талаб қилиб сотувчига мурожаат қилиши мумкин ёки ўзи мустақил равишда экспертиза қиладиган ташкилотни топиб, унга мурожаат қилиши ва нуқсонли товарни экспертиза қилиши мумкин.

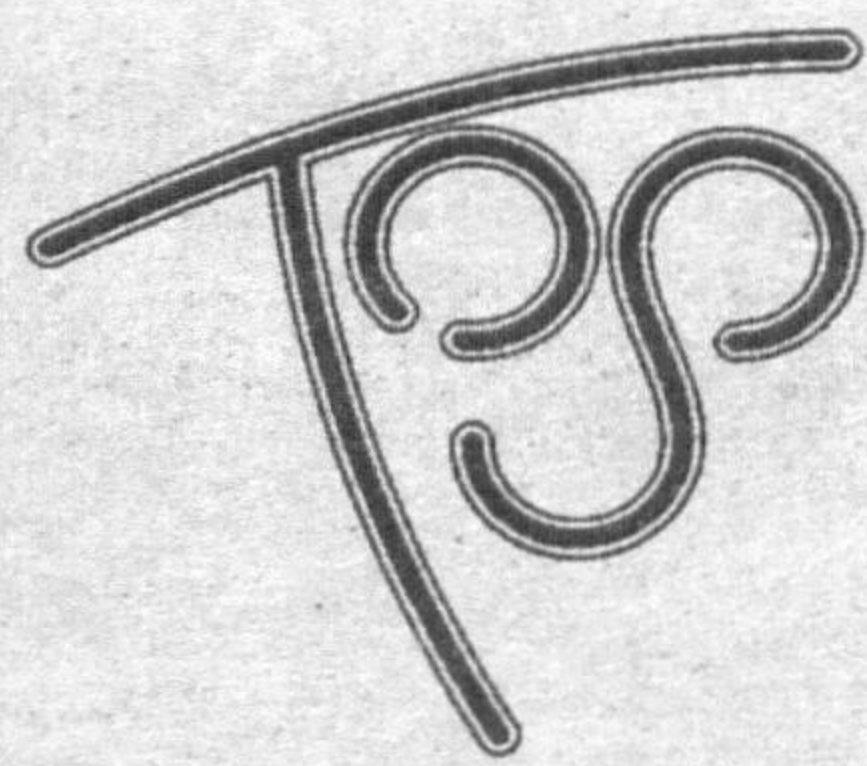
Бажарилган иш бўйича эксперт экспертиза ҳулосасини ёхуд буюртмачининг хошига кўра суратлар илова қилинган ҳисоботни тайёрлайди. Ушбу ҳар иккала ҳужжат бир хил юридик кучга эга, ва истеъмолчи (харидор)нинг судга даъво билан мурожаат қилиши учун ва унинг даъвосига жавоб тариқасида асос бўлиб хизмат қилади. Экспертиза ҳулосаси харидорга ҳам керак, сабаби у сотувчи (ишлаб чиқарувчи, бажарувчи) томонидан ўтказилган экспертиза ҳулосасидан норози бўлган, ёхуд баъзи сабабларга кўра сотувчи ўз кучи билан экспертиза ўтказа олмаган тақдирда. Бундан ташқари, экспертиза суд ажримига кўра ҳам ўтказилади.

Истеъмолчи шунингдек товар экспертиза қилинаётганида иштирок этиши, ёки ўзининг вакили-экспертиза ҳулосаси тўғри берилгани ёки нотўғрилигига ишонч ҳосил қила оладиган мутахассис-экспертни юбориши мумкин. Товарни сифатини экспертиза қилиш бўйича берилган даъвода экспертизада ўзининг ҳам иштирок этишининг билдирган ҳолда албатта ушбу ҳуқуқдан фойдаланиш керак.

Эксперт томонидан текширилаётган товарда нуқсон топилган ёки кўрсатилган хизмат сифатсиз бажарилгани аниқланган ҳолда мустақил товар экспертизасини ўтказиш билан боғлиқ харажатлар сотувчи томонидан истеъмолчига тўлиқ ҳажмда қопланиши керак.

Материал www.istemolchi.uz сайтидан олинди.

¹ТИАА, ИВ, ТИВ, МВ, ДСҚ ва ДБҚнинг АВ томонидан 2001 йил 27 февралда 1012-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган.

TOP

ЭНГ ЯХШИСИНИ ТОП!

«Норма маслаҳатчи» N 28 (313)

2011 йил 12 июль

ISSN 2091-5209

САМАРАЛИ ХУЖЖАТЛАР АЙЛАНУВИ ВА ТЕЗКОР МАТБАА УЧУН ИННОВАЦИОН ЕЧИМЛАР

✓ Тўлиқ рангли ва монохром копирлар, принтерлар, кўп функцияли офис тизимлари, **Konica Minolta** босмасининг самарали тизимлари

✓ **RISO** рақамли мини-босмаҳоналари, матбаа ускуналарининг кенг спектори

✓ **ACCO Brands** офис ускуналари

✓ Шахсий компьютерлар ва лицензияланган дастурий таъминот

□ Кафолат, фойдаланишнинг бутун даврида техник кузатув

□ Оригинал сарфлаш материаллари ва бутловчи қисмлар

Товар сертификатланган

ATK TURON - Konica Minolta, RISO, ACCO Brands расмий ҳамкори

Тел./факслар: 237-47-00, 237-48-00. E-mail: info@atcturon.uz; www.atcturon.uz

“Интеграл стар” ХК таклиф қилади

“ЕҒОЧ-ТАХТА МАТЕРИАЛЛАРИ

ассортиментда

Хизматлар лицензияланган

Тўлов - исталган шаклда

Тел. 303-16-46, факс 274-66-77

КУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИНИНГ УЛГУРЖИ САВДОСИ

Химоя каскалари
Респираторлар
Хўжалик моллари
Қурилиш миҳлари 32-120
Сетка-рабица
Гипсокартон
Қум, шағал
Шифер
Қурилиш анжомлари
Кетмонлар, болталар, катта болгалар, ломлар
Белкураклар (тигли, куракли)
Ёзув-чизув товарлари
Рухланган пўлатдан профиллар

ЦЕМЕНТ
Битум, рубероид

Алебастр, бўр, оҳак
Кальций карбиди
Электродлар
ПВА елими,
дурадгорлик КМЦ елими
Суьолтиргич эритгич 649
Куруқ қурилиш аралашмалари (гипсли, цементли)
Эмаллар, локлар, бўёқлар, алифмой
Шпатлёвка
Линолеум
Саморезлар 32.5176
Махсус кийим-бош ассортименти

ШУНИНГ ДЕК 300 ДАН ОРТИҚ НОМЛАНИШДАГИ БОШҚА МАҲСУЛОТЛАР

8-371-140-00-12 Тошкент ш., Бунёдкор кўч., 42

8-371-140-04-12 chsu.torg@mail.ru

РЕКЛАМА

237-51-33, 237-47-20, 237-47-05

ЭЪЛОНЛАР	ЭЪЛОНЛАР	ЭЪЛОНЛАР
<p>ИШ</p> <p>ЎзР ДМҚ малака сертификатига эга баҳоловчиларни таклиф этамиз. Тел. 253-56-27.</p>	<p>терларга техник хизмат кўрсатиш. Windows, дастурий таъминот ва Интернет ўрнатиш ва сошлаш. Жойига чиқиш билан. Тел.: (+99893) 577-44-56. Михаил.</p>	
<p>АУДИТОРЛИК ХИЗМАТЛАРИ</p> <p>Аудит. Бухгалтерия хизматлари*. Тел.: 570-18-64.</p>	<p>ТАРЖИМАЛАР БЮРОСИ: юридик, техник, тиббиётга оид ҳужжатларни малакали таржима қилиш. Легаллаштириш. Тел.: 252-38-71, 454-80-01.</p>	
<p>Аудиторлик, бухгалтерия хизматлари*. Тел.: 370-63-06, 263-77-29.</p>	<p>Маиший техникани таъмирлаш. Тел. (+99897) 437-07-23.</p>	
<p>ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР</p> <p>Дебиторлик қарзини ундириш. Хўжалик судида вакиллик қилиш. Корхоналарга юридик хизмат кўрсатиш. Адвокат Шуман Неля Сергеевна*. Тел./факс: 242-33-52, 341-03-50 (уяли).</p>	<p>Сервис маркази: компьютерлар, принтерлар, мониторлар-таъмирлаш, тўлдириш. Жойига чиқиш билан. Тел. 903-73-93.</p>	
<p>БАҲОЛАШ ХИЗМАТЛАРИ</p> <p>Баҳолаш ва бизнес-режалар*. Тел. 430-56-00.</p>	<p>Ташкилий техникани таъмирлаш ва тўлдириш. Тел. (+99897) 340-45-08.</p>	
<p>ХИЗМАТЛАР</p> <p>Компьютерларга хизмат кўрсатиш. Тел. (+99897) 438-41-22.</p>	<p>Қурилиш-таъмирлаш ва пардозлаш ишлари. Тел.: 244-86-80, 244-86-79.</p>	
<p>Компьютерларни таъмирлаш, шахсий компью-</p>	<p>Сметаларни жорий нархларда тузиш. Турар жой ва жамоат биноларини лойиҳалаштириш*. Тел.: 244-86-80, 244-86-79.</p>	

*Хизматлар лицензияланган.

Рўйхатлар

Тошкент вилояти Олмалик шахридаги қуйидаги корхоналар бўйича тугатиш жараёни бошланган:

Олмалик шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларини Давлат рўйхатидан ўтказиш инспекциясидан 2009 йил 27 июлда рўйхатдан ўтган “DEN-MAX LUX” ХК (СТИР 301272563) бўйича 2011 йил 4 июлдаги таъсисчи қарорига биноан ихтиёрий тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган. Даъво ва аризалар 2 ой муддат ичида қабул қилинади. Манзил: Олмалик ш., А.Темур кўчаси, 108-уй, 2-хонадон.
Телефон: +99894-633-75-75.

***

Олмалик шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларини Давлат рўйхатидан ўтказиш инспекциясидан 2011 йил 15 апрелда рўйхатдан ўтган “OLMALIQ BIZNES TAOM” МЧЖ (СТИР 301954877) бўйича 2011 йил 4 июлдаги таъсисчи қарорига биноан ихтиёрий тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган. Даъво ва аризалар 2 ой муддат ичида қабул қилинади. Манзил: Олмалик ш., Алмаликсой кўчаси, 163-уй.
Телефон: +99893-618-67-47.

***

Олмалик шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги Тадбиркорлик субъектларини Давлат рўйхатидан ўтказиш инспекциясидан 2007 йил 29 майда рўйхатдан ўтган “GRAND” ХК (СТИР 202056310) бўйича 2011 йил 6 июлдаги таъсисчи қарорига биноан ихтиёрий тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган. Даъво ва аризалар 2 ой муддат ичида қабул қилинади. Манзил: Олмалик ш., Примқулов кўчаси, 5-уй, 47-хонадон.
Телефон: +99898-305-71-75.

Тошкент шаҳар хўжалик судининг ҳал қилув қарорларига асосан Яккасарой туманидаги банкрот деб эълон қилинган ва тугатувга доир ишлар бошланган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами	Санаси	Юридик манзили
“MEGA TRANS BIZNES” МЧЖ	10-1110/9393	01.07.2011	Муқимий кўч., 88
“ABDULLA JAMMA” ХК	10-1110/9392	01.07.2011	3-Биборская кўч., 15
“SPETSELEKTROTEX-MONTAJ SERVIS” МЧЖ	10-1109/10069	01.07.2011	Қушбеги кўч., 20а
“GOLDEN INVEST TRADE” МЧЖ	10-1109/10068	01.07.2011	У.Носир кўч., 68а
“YADANA TOSHKENT” МЧЖ	10-1114/8688	06.07.2011	Кичик ҳалқа йўли кўч.
“YANG CHANG ASIAN” МЧЖ	10-1114/8689	06.07.2011	Мирахмедов кўч., 19-21

Маъмур корхоналар бўйича тугатув бошқарувчиси этиб Яккасарой туман ДСИ ходими М.Чутов тайинланган. Ушбу корхоналарга тегишли думалоқ муҳр ва бурчак тамгалари бекор қилинади. Кредиторлар томонидан билдирилган талаблар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида Тошкент ш.; Фарҳод кўчаси, 6а-уй, Яккасарой туман ДСИ биноси, 3-қават, 310-хонада қабул қилинади. Тел. 250-70-87.

УЙДАН ЧИҚМАЙ ТУРИБ РЕСТОРАН ТАНЛАНГ

www.restoran.uz

«AMIR-AUDIT» МЧЖ
аудиторлик ташкилоти
28.03.2008 йилдаги 00642-сон лицензия
ЎЗР АВНИНГ 12.01.2005 йилдаги 991-сон гувоҳномаси

Ўзбекистоннинг бутун худудида барча хўжалик юривчи субъектларда аудиторлик текширувларини амалга оширади

Бухгалтерия хисоботи ва баланс тузиш

САР ва СІРА сертификатларига эга бўлган аудиторлар ишга тақлиф этилади

Тел. (+99897) 409-04-23, 296-55-78 факс (8371) 296-52-15

Рўйхатлар

Корхона номи

"OLTIN-RIM" МЧЖ
"ZAMON IBROHIM SAVDO" XK
"BAHTIYOR RVOJ" XK
"SAIDA ZAM-ABZAL" XK
"ZAMIN FARM BUSINESS" МЧЖ
"TELENOM CONSULT SERVICE" МЧЖ
"HEALTH TRUST" XK
"NEFRIT-UNIVERSAL" МЧЖ
"BEKAM-SERVIS" МЧЖ
"AKFA REAL SERVICE" МЧЖ
"ANCIENT SCIENCE" МЧЖ
"ARTKOAZ-STAR" МЧЖ
"MUBINAXON-BIZNES" XK
"DILAFRUZ BARAKA SAVDO" XK
"UMIDA-ZEROMAX" XK
"GRAND SITI" МЧЖ
"LANGAR ZIYO" XK
"G'ALABA SERVIS-SAVDO" XK
"SULEM" МЧЖ

СТИР

204573577
301485116
301658714
300988795
206953807
300935125
206934616
300551754
206957714
301265215
301176642
301399769
300875819
301611457
300584800
205444830
301061557
301378382
201250664

Раҳбар исм-шарифи

М.Ҳақимова
С.Аҳмедов
Б.Ҳамидов
С.Мансуров
Ш.Наримов
Ж.Каримов
Н.Ҳабилов
Х.Адилов
А.Жалилов
Х.Қодиров
У.Абдулхаев
М.Ортиқхўжаев
А.Юсупхўжаев
Х.Азизова
У.Дусматова
Б.Ибодов
Н.Раҳимов
М.Мироқилов
М.Султонов

Юридик манзили

Х.Каримов 3-тор кўч., 17
Себзор, 38-23
Т.Расулов-2
Зарқайнар-124
Ген. К.Ғофуров-51
Гузарбоши 1-тор кўч., 14
Шифокорлар шаҳарчаси, 5-9
Мухбир-51
У.Ширин-124
Ленточная 1-берк кўч., 10
Сағбон, Олча тор кўч., т-1, 11
Жахонаро-23
Охунбобоев-100
ТашПИ, 12-25
3-Микрорайон, 56-13
Қизил Тош, Янгийул шоқкўч., 1
Беруний-3, блок-б, кв-145
Қорақамиш 2/4, 57а-61
Қорақамиш 1/2,
Шамсутдинов кўч.
Пен.Петров-14
У.Ширин-124
Жомий-5
Себзор, 45-215
Черданцева, 6-54
О.Хатамов 3-берк кўч., 1
Мураббий-1
Беруний, 12-11
Беруний, Б-1, 13а-28
У.Ширин-120
Себзор, 1-150
Куёш-45
Тошмухамедов-41
Қорасарой-341а
Форобий-110а
Себзор, 47-3
Тошмухамедов 1-тор кўч., 39
Себзор, 34-173
Матбуот, 2-35
Ниезов, 3-44
Ленточная, Юлчи тор кўч., 5
Бешкўрган-274
Қизил Тут-53
Беруний, 1-60
Тошкент тумани, Бобур-8
Қорақамиш 2/1, 19-2
Себзор, 11-94
Шифокорлар шаҳарчаси, 12-92
Себзор, 34-60
Қорақамиш 2/3, 30-28
Сағбон 11-тор кўч., т-3, 2
Алвон 3-тор кўч., 4
Себзор, 35-б, 18
Тансиқбоев-2, 2-43
У.Ширин-114а
Куёш кўча, Куёш тор кўч., 4
Юнусобод-19-8-88
Тошмухамедов 3-тор кўч., 25
К.Кушин, Кўприк тор кўч., 15
Беруний, 2-46
Нозимахоним-84
Қорақамиш 1/4, 9-59
Қорасарой, 272а-13
А.Ақромов-24
Марварид-22
У.Ширин-136
Сергели-8, 24-30
Ж.Обидова 1-тор кўч., 49
Себзор, 13-16
Мискин-160
И.Мадалиев-41
Қорақамиш 2/1, 12а
А.Қаҳҳор, 30
Марғилоний-28
Қорақамиш 1/2, 12а-40
Қорасарой, Сарик су тор кўч., т-1, 19
Н.Хасанов-7
Уразбоев Калон кўч. кесишуви

Қарор рақами

10-1114/9887
10-1114/9487
10-1114/9811
10-1114/9841
10-1114/9803
10-1114/9808
10-1114/9809
10-1114/9845
10-1114/9810
10-1114/9842
10-1114/9828
10-1114/9833
10-1114/9832
10-1114/9831
10-1114/9819
10-1114/9894
10-1114/9801
10-1114/9893
10-1114/9788
10-1114/9818
10-1114/9839
10-1114/9800
10-1114/9835
10-1114/9843
10-1114/9897
10-1114/9793
10-1114/9844
10-1114/9846
10-1114/9895
10-1114/9896
10-1114/9789
10-1114/9798
10-1114/9795
10-1114/9804
10-1114/9822
10-1114/9791
10-1114/9815
10-1114/9813
10-1114/9824
10-1114/9825
10-1114/9891
10-1114/9816
10-1114/9812
10-1114/9829
10-1114/9802
10-1114/9838
10-1114/9817
10-1114/9898
10-1114/9784
10-1114/9805
10-1114/9888
10-1114/9807
10-1114/9814
10-1114/9849
10-1114/9889
10-1114/9892
10-1114/9840
10-1114/9796
10-1114/9848
10-1114/9797
10-1114/9851
10-1114/9837
10-1114/9826
10-1114/9821
10-1114/9799
10-1114/9834
10-1114/9790
10-1114/9890
10-1114/9806
10-1114/9827
10-1114/9820
10-1114/9830

"SAVDECL" МЧЖ
"ZIMSON ORIGINAL" XK
"ALTAIR TECHNO GRAND" МЧЖ
"BESIDE COAST LAKE" МЧЖ
"REMNALADKA" МЧЖ
"IWM TASHKENT" МЧЖ
"EXCELLENT BUSINESS" XK
"CD-MAX PLUS (EER QURILISH)" МЧЖ
"GEOEKOGEODEZIYA" МЧЖ
"KOVA-DEGRIZ" ШК
"TASHKENT SPORT SHOES" МЧЖ
"A'ZIM SAVDO-SERVIS" XK
"DSA-ALLIANSE" ШК
"MULTI-PAY" МЧЖ
"CRYSTAL-AKFA" МЧЖ
"CORE VALUY CONSULTING" МЧЖ
"BLOOM-TRADE" XK
"PLAST INVEST GROUP" МЧЖ
"DILSHODBEK OMAD BIZNES" МЧЖ
"XOTAMTOY-SAVDO" XK
"INTER PRIZ" МЧЖ
"CHESTOR AVTO" XK
"SHAXRIYOR-BARAKA-SAVDO" XK
"SMART INNOVATIONS" XK
"PARFUM COLLECTION" МЧЖ
"XAMIDOV-MOBILE" XK
"AZIYA OBOD MAKON" XK
"HAKNE POSTAL SERVICE" МЧЖ
"POKIZA ZULHAYO" МЧЖ
"SHOH MA'MURJON" XK
"UGAM OMAD" XK
"MUHIDDIN SAVDO SERVIS" МЧЖ
"DJONATIN-BIZNES" XK
"SERVIS-OMADLI" МЧЖ
"YORI OTA" XK
"SHAMS NURI" ХФ
"AR-UMIDSHAX" XK
"QOBILJON-MELINISA" XK
"UNICOLOR" МЧЖ

300864207
207052828
300746795
301368617
205234625
205023548
207037060
300835431
301496291
205103455
301564341
300849058
300013426
300894652
301451958
301435224
300584753
301334674
300918762
205167795
206985514
301496600
301583169
300797543
301508647
301019044
301526277
301682630
301535646
300838024
204178885
205222047
204935900
202527135
203956464
200655682
201924283
206671454
207051060

Р.Раҳматуллаев
Ш.Раҳимов
С.Титов
Р.Шалаяханова
С.Баранов
Д.Фаттахов
Ш.Каримов
Б.Элтаева
З.Холматов
С.Турсунова
О.Набиев
А.Мухаммаджонов
С.Отажонов
Д.Бадалбоев
Б.Абдуллаев
Н.Нупимбетов
Р.Хайтов
А.Нигманов
М.Зуфаров
А.Умаров
Қ.Умаров
А.Арслонхўжаев
М.Ўтабаева
Ж.Усмонов
З.Зиявудинов
Ш.Ҳамидов
Г.Исроилова
А.Хотамов
А.Нишонов
А.Тошпўлатов
М.Азизова
М.Насирдинов
Б.Пирмухамедов
В.Руссов
М.Ёриев
Х.Насриддинов
Н.Усмонова
О.Содиқов
А.Ходжиберганов

Беруний, 12-11
Беруний, Б-1, 13а-28
У.Ширин-120
Себзор, 1-150
Куёш-45
Тошмухамедов-41
Қорасарой-341а
Форобий-110а
Себзор, 47-3
Тошмухамедов 1-тор кўч., 39
Себзор, 34-173
Матбуот, 2-35
Ниезов, 3-44
Ленточная, Юлчи тор кўч., 5
Бешкўрган-274
Қизил Тут-53
Беруний, 1-60
Тошкент тумани, Бобур-8
Қорақамиш 2/1, 19-2
Себзор, 11-94
Шифокорлар шаҳарчаси, 12-92
Себзор, 34-60
Қорақамиш 2/3, 30-28
Сағбон 11-тор кўч., т-3, 2
Алвон 3-тор кўч., 4
Себзор, 35-б, 18
Тансиқбоев-2, 2-43
У.Ширин-114а
Куёш кўча, Куёш тор кўч., 4
Юнусобод-19-8-88
Тошмухамедов 3-тор кўч., 25
К.Кушин, Кўприк тор кўч., 15
Беруний, 2-46
Нозимахоним-84
Қорақамиш 1/4, 9-59
Қорасарой, 272а-13
А.Ақромов-24
Марварид-22
У.Ширин-136
Сергели-8, 24-30
Ж.Обидова 1-тор кўч., 49
Себзор, 13-16
Мискин-160
И.Мадалиев-41
Қорақамиш 2/1, 12а
А.Қаҳҳор, 30
Марғилоний-28
Қорақамиш 1/2, 12а-40
Қорасарой, Сарик су тор кўч., т-1, 19
Н.Хасанов-7
Уразбоев Калон кўч. кесишуви

10-1114/9893
10-1114/9788
10-1114/9818
10-1114/9839
10-1114/9800
10-1114/9835
10-1114/9843
10-1114/9897
10-1114/9793
10-1114/9844
10-1114/9846
10-1114/9895
10-1114/9896
10-1114/9789
10-1114/9798
10-1114/9795
10-1114/9804
10-1114/9822
10-1114/9791
10-1114/9815
10-1114/9813
10-1114/9824
10-1114/9825
10-1114/9891
10-1114/9816
10-1114/9812
10-1114/9829
10-1114/9802
10-1114/9838
10-1114/9817
10-1114/9898
10-1114/9784
10-1114/9805
10-1114/9888
10-1114/9807
10-1114/9814
10-1114/9849
10-1114/9889
10-1114/9892
10-1114/9840
10-1114/9796
10-1114/9848
10-1114/9797
10-1114/9851
10-1114/9837
10-1114/9826
10-1114/9821
10-1114/9799
10-1114/9834
10-1114/9790
10-1114/9890
10-1114/9806
10-1114/9827
10-1114/9820
10-1114/9830

"FAROVON CLASS" XK
"SIDIO DUO FOOD"
"SOKINA SEVINCH" XK
"SILVER DAGGER" МЧЖ
"KAMOLIDDIN OMAD" XK
"BBC BUSINESS (SOLO TIME)" МЧЖ
"UTEL-SA" МЧЖ
"TUR ALI-AKBAR" МЧЖ
"NILUFAR-FARM/BONU-FARM" МЧЖ
"SHOMUROD-KOMOLA SAVDO" XK
"ARJ SERVIS LYUKS" МЧЖ
"TADBIRKOR-ISHONCH" МЧЖ
"SHOSH-PASTA SHAMS" XK
"UMID-BIZNES" МЧЖ
"EKOPEN MAX" XK
"INTER PAY" МЧЖ
"OLIMJON VA ISMOILJON SAVDO" XK

301331118
300974520
301742524
301144326
301358415
301384051
206998552
204424681
203046021
301647808
301564326
201118898
300427908
203534127
301506222
301532871
301603656

Б.Умаров
Д.Муротов
Д.Сафаев
М.Мусақориев
К.Нуриддинов
З.Тошпўлатов
Х.Нодиров
М.Шорахмедов
Н.Саидов
М.Қодиров
К.Ҳалилов
Ш.Мадримов
Ш.Оллаёров
К.Мухсимов
Ш.Хидиров
И.Ходжиматов
Л.Охунжонов

Беруний, 2-46
Нозимахоним-84
Қорақамиш 1/4, 9-59
Қорасарой, 272а-13
А.Ақромов-24
Марварид-22
У.Ширин-136
Сергели-8, 24-30
Ж.Обидова 1-тор кўч., 49
Себзор, 13-16
Мискин-160
И.Мадалиев-41
Қорақамиш 2/1, 12а
А.Қаҳҳор, 30
Марғилоний-28
Қорақамиш 1/2, 12а-40
Қорасарой, Сарик су тор кўч., т-1, 19
Н.Хасанов-7
Уразбоев Калон кўч. кесишуви

10-1114/9814
10-1114/9849
10-1114/9889
10-1114/9892
10-1114/9840
10-1114/9796
10-1114/9848
10-1114/9797
10-1114/9851
10-1114/9837
10-1114/9826
10-1114/9821
10-1114/9799
10-1114/9834
10-1114/9790
10-1114/9890
10-1114/9806
10-1114/9827
10-1114/9820
10-1114/9830

"BILAN" МЧЖ
"JAHONGIR-FARHOD-BIZNES" МЧЖ
"IZZATILLA QURILISH MAXSULOTLARI" МЧЖ
"DJOZHIL BARAKA" МЧЖ
"MAHDIYA-DOKKI" МЧЖ
"SARBON SUT MAXSULOTLARI" МЧЖ
"UNIPROM-ASA" XK

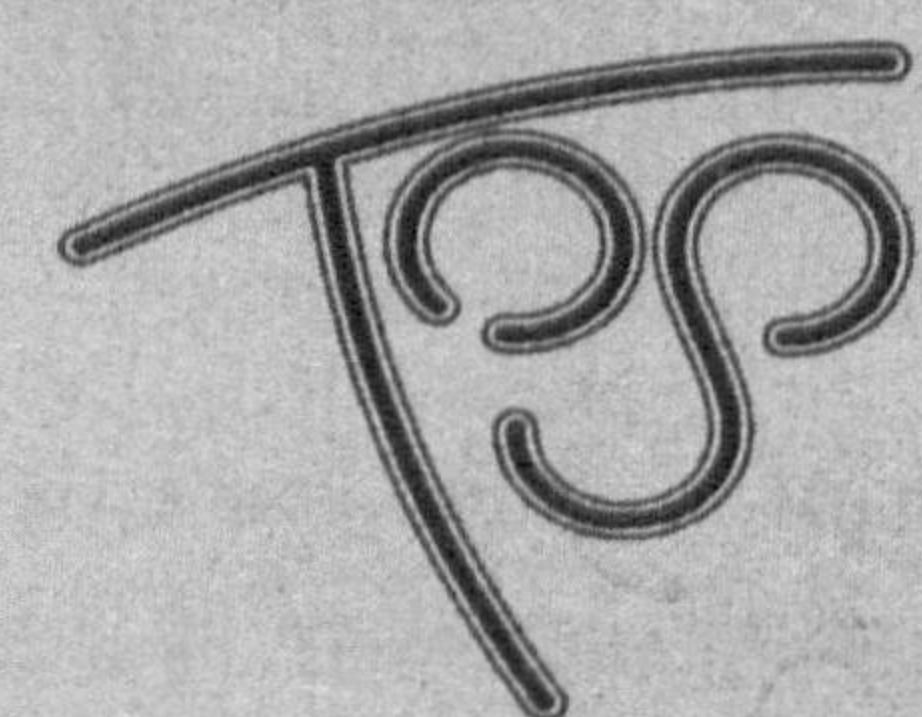
202781755
300363750
301621144
205875785
300868160
301386849
205244787

Ш.Қодиров
Ф.Мухамедов
Х.Хасанов
З.Отабоев
Н.Азизов
Ё.Рихсиев
С.Отажонов

Қизил Тут, Культиваторный тор кўч., 3
Ген.Ғофуров, 2-14
Белтепа, 14а-5
Сағбон, Пахта маҳалла, 26
Тошмухамедов-41

10-1114/9890
10-1114/9806
10-1114/9827
10-1114/9820
10-1114/9830

Мақкур корхоналарнинг думалоқ муҳр ва бурчак тамғаси ҳамда бирламчи таъсис ҳужжатлари ва давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳномалари бекор қилинади. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида Олмазор тумани ҳокимияти махсус комиссияси томонидан қабул қилинади. 2 ой мобайнида даъво билан туман махсус тугатиш комиссиясига мурожаат қилинмаган ҳолда корхоналар белгиланган тартибда давлат реестридан чиқарилади.
Тел.: 227-15-73, 228-68-90, 228-07-54.

ЭНГ ЯХШИСИНИ ТОПИ

Иқтисодий-ҳуқуқий газета
НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ХУКУК
СОЛИКЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ

БОШ МУҲАРРИР
ФАРҲОД ҚУРБОНБОЕВ

ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
Тошкент ш., Миробод тумани,
Таллимаржон кўч., 1/1
E-mail: gazeta@norma.uz,
normapress@mail.ru

www.norma.uz

Нашр учун масъул:
Нодир Алимов

Муаллифлар фикри доим ҳам тахририят нуқтаи назарига мос келмавермайди.

Тахририят муштарийлар билан ёзиш туриш имкониятига эга эмас.

"Норма маслаҳатчи" да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман кўчириб босиш, электрон ва бошқа манбаларда кўпайтириш, тарқатишга фақат "Norma" МЧЖ билан тузилган шартнома асосида йўл қўйилади.

Газета тахририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида "TOPPRINT" МЧЖ босмаҳонасида босилди (Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1).
Индекс - 186 Буюртма 1111 Адади 3950. Баҳоиси келишилган нархда
Газета 2011 йил 8 июлда соати 19,00 да топишилади.
ISSN 2010-5223